

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی، برنامه آموزشی و سرفصل دروس

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: علوم سیاسی

گروه: علوم حوزه ای - دانشگاهی

« خاص جامعه المصطفی ص العالمیه »

مصوب هفتصد و هفتاد و دومین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۸۹/۷/۱۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی

گروه: علوم حوزه ای - دانشگاهی

رشته: علوم سیاسی

گرایش:

دوره: کارشناسی ارشد

کد رشته:

کمیته تخصصی: علوم اجتماعی

شورای برنامه ریزی آموزش عالی در هفتصد و هفتاد و دومین جلسه مورخ ۸۹/۷/۱۷ خود برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) مصوب نمود.

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شوند.

ب: موسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تاسیس می شوند و بنا بر این تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی می باشند.

ج: موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۸۹/۷/۱۷ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است ..

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

رای صادره هفتصد و هفتاد و دومین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی
مورخ ۸۹/۷/۱۷ در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی
که از طرف گروه علوم حوزه ای - دانشگاهی پیشنهاد شده بود ، با
اکثریت آراء به تصویب رسید
۲) این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال قابل اجرا است و
پس از آن نیازمند بازنگری است.

رای صادره هفتصد و هفتاد و دومین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی مورخ ۱۳۸۹/۷/۱۷ در مورد برنامه
آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی صحیح است و به مورد اجرا
گذاشته شود.

حسین نادری منش
نایب رئیس شورا

سیدابوالفضل حسنی
دبیر شورای برنامه ریزی آموزش عالی

فصل اول: مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی

(گرایش فلسفه سیاسی، مسائل سیاسی جهان اسلام، روابط بین‌الملل)

تعریف:

دوره کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی، دوره‌ای است که دانش‌پژوهان شرکت‌کننده در آن پس از گذراندن دروس مربوطه و نگارش پایان‌نامه، به اخذ مدرک کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی در یکی از سه گرایش فلسفه سیاسی، مسائل سیاسی جهان اسلام و روابط بین‌الملل نایل می‌شوند.

اهمیت و ضرورت:

امروزه به برکت انقلاب اسلامی، دانش سیاسی مبتنی بر آموزه‌های اسلامی در کانون توجه محافل علمی جهان قرار گرفته است. از این رو، پرورش دانش‌پژوهان متعهد و کارآمد جهت انجام طرح‌های بنیادی و کاربردی در زمینه دانش سیاسی اسلامی در راستای تحقق اهداف کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت جهان اسلام خواهد بود. دانش مذکور با رویکردی کاملاً علمی و تخصصی، درصدد برخواهد آمد تا نیازهای دنیای امروز و به ویژه جهان اسلام را در زمینه مباحث مختلف «دانش سیاسی» اعم از «فلسفه سیاسی»، «فقه سیاسی»، «مسائل سیاسی جهان اسلام»، «جامعه‌شناسی سیاسی»، «روابط بین‌الملل» و دیگر گرایش‌های مرتبط، تأمین نموده و با تعمیق بخشی روز افزون به آن، دانش‌پژوهان علمی و کیفی را با همکاری کادری متخصص و متعهد پرورش دهد. علاوه آنکه، این رشته در مواجهه با پرسش‌ها و چالش‌های جدید، افق‌های آینده دانش‌پژوه را در جهت تولید فکر و اندیشه و تأسیس دانش سیاسی پاسخ‌گو به مسائل جدید، فراهم خواهد ساخت. بنابراین، به منظور توسعه آموزه‌های اسلامی در حوزه دانش سیاسی و تلاش برای اندیشه‌ورزی، طراحی راهبردها و تبیین مسائل سیاسی جهان امروز و به ویژه جهان اسلام، آموزش و پژوهش این رشته از اهمیت والایی برخوردار است.

هدف:

- زمینه‌سازی بسط و گسترش دانش سیاسی اسلامی در جهان؛
- تربیت کارشناس ارشد رشته علوم سیاسی با تأکید بر آموزه‌های اسلامی؛
- افزایش توان دانشی دانش‌آموختگان و تجهیز آنان به زبان و ادبیات علمی روز؛
- زمینه‌سازی جهت ورود دانش‌آموختگان به دوره دکترای گرایش‌های علوم سیاسی؛
- ایجاد زمینه‌های لازم جهت فهم، تبیین، بررسی و نقد مبانی علوم سیاسی غربی و غیر دینی؛
- ایجاد زمینه‌های لازم جهت انجام پژوهش‌های بنیادی و کاربردی در زمینه گرایش‌های مربوطه.

طول و شکل دوره

- دوره کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی از دو مرحله آموزشی و پژوهشی تشکیل می‌شود.
- طول دوره کامل کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی (اعم از دروس حوزوی و تخصصی) حداکثر ۴ سال و در ۸ نیم‌سال تحصیلی می‌باشد که ۶ نیم‌سال آن مربوط به مرحله آموزشی و ۲ نیم‌سال نیز مربوط به مرحله پژوهشی (پایان‌نامه) است.
- نظام درسی، واحدی است؛ هر واحد درسی نظری برابر با ۱۶ ساعت می‌باشد که در قالب یک نیم‌سال ۱۶ هفته‌ای ارائه می‌گردد.
- واحدهای هر نیم‌سال حداقل ۱۰ و حداکثر ۱۴ واحد می‌باشد.

واحدهای درسی دوره

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی ۶۴ واحد می‌باشد. بخش عمده واحدها نظری است که با تکیه بر پژوهش در ضمن آموزش ارائه می‌گردد. واحدهای دوره تحت چهار محور زیر ارائه می‌شود:

ردیف	محورهای دروس	تعداد واحد
۱	دروس حوزوی	۳۲
۲	دروس تخصصی مشترک	۱۶
۳	دروس گرایشی	۱۲
۴	پایان‌نامه	۴
	جمع کل	۶۴

راه‌کارهای اجرایی درس

- دانش‌پژوهان این رشته موظف‌اند در صورت تشخیص استاد برای هر درس یک کار پژوهشی به عنوان تکلیف درسی ارائه کنند. همچنین باید موضوع پایان‌نامه را در راستای گرایش تحصیلی خود انتخاب و نگارش نمایند.
- دانش‌پژوهانی که رشته تحصیلی دوره کارشناسی آن‌ها متناسب با رشته علوم سیاسی نباشد لازم است دروس پیش‌نیاز بگذرانند؛ تعداد و عناوین این واحدها تا سقف ۲۴ واحد به تشخیص گروه از دروس تخصصی دوره کارشناسی خواهد بود.
- به منظور تسلط دانش‌پژوهان به زبان تخصصی، در صورت لزوم گروه می‌تواند برنامه آموزش زبان تخصصی رشته علوم سیاسی را به میزان حداکثر ۴ واحد درسی ارائه نماید.
- در راستای گرایش تحصیلی دانش‌پژوهان، در صورت لزوم گروه می‌تواند به میزان حداکثر ۶ واحد درسی دروس پیش‌نیاز پیش‌بینی نماید.
- مدت زمان لازم جهت گذراندن واحدهای پیش‌نیاز جزو طول دوره به حساب نخواهد آمد.

فصل دوم:

جداول دروس

الف) دروس عمومی حوزوی:

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عملی		
۱	فقه (۱)	۳	۴۸	۴۸	-		
۲	فقه (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	فقه (۱)	
۳	فقه (۳)	۲	۳۲	۳۲	-	فقه (۲)	
۴	اصول	۳	۴۸	۴۸	-		
۵	کلام تطبیقی (۱)	۲	۳۲	۳۲	-		
۶	کلام تطبیقی (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	کلام تطبیقی (۱)	
۷	فلسفه اسلامی (۱)	۲	۳۲	۳۲	-		
۸	فلسفه اسلامی (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	فلسفه اسلامی (۱)	
۹	فلسفه اسلامی (۳)	۲	۳۲	۳۲	-	فلسفه اسلامی (۲)	
	جمع کل	۲۰	۳۲۰	۳۲۰			

ب) دروس حوزوی اختصاصی:

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عملی		
۱	متون ادبی سیاسی	۲	۳۲	۳۲	-		معرفی و مطالعه متون مهم ادبی سیاسی
۲	متون کلامی سیاسی	۲	۳۲	۳۲	-		معرفی و مطالعه متون مهم کلامی سیاسی
۳	متون اخلاقی سیاسی	۲	۳۲	۳۲	-		معرفی و مطالعه متون مهم اخلاقی سیاسی
۴	تفسیر سیاسی قرآن	۲	۳۲	۳۲	-		با تأکید بر متن قرآن و تفسیر المیزان
۵	احادیث سیاسی معصومین (ع)	۲	۳۲	۳۲	-		
۶	سیره سیاسی معصومین (ع)	۲	۳۲	۳۲	-		به صورت سمینار
	جمع کل	۱۲	۱۹۲	۱۹۲			

ج) دروس تخصصی مشترک:

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عملی		
۱	متون تخصصی	۲	۳۲	۳۲	-	به زبان انگلیسی	
۲	روش شناسی علوم سیاسی	۲	۳۲	۳۲	-		
۳	دانش سیاسی اسلامی	۲	۳۲	۳۲	-	فقه، فلسفه، کلام، عرفان، تفسیر	
۴	مکاتب سیاسی غرب	۲	۳۲	۳۲	-	با تأکید بر مباحث معاصر	
۵	جامعه شناسی سیاسی	۲	۳۲	۳۲	-		
۶	مسائل سیاسی جهان اسلام	۲	۳۲	۳۲	-		
۷	نظریه‌های روابط بین‌الملل	۲	۳۲	۳۲	-		
۸	سمینار انقلاب اسلامی ایران	۲	۳۲	۳۲	-	با تأکید بر ماهیت و بازتاب انقلاب اسلامی	
	جمع کل	۱۶	۲۵۶	۲۵۶			

د) دروس گرایش فلسفه سیاسی:

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عملی		
۱	روش شناسی فلسفه سیاسی	۲	۳۲	۳۲	-	روش شناسی علوم سیاسی	
۲	سمینار فلسفه سیاسی غرب	۲	۳۲	۳۲	-		
۳	سمینار فلسفه سیاسی اسلامی	۲	۳۲	۳۲	-		
۴	مسائل جدید فلسفه سیاسی غرب	۲	۳۲	۳۲	-	سمینار فلسفه سیاسی غرب	
۵	مسائل جدید فلسفه سیاسی اسلامی	۲	۳۲	۳۲	-	سمینار فلسفه سیاسی اسلامی	
۶	فلسفه سیاسی تطبیقی	۲	۳۲	۳۲	-	روش شناسی فلسفه سیاسی	
۷	پایان‌نامه	۴	-	۱۲۸	۱۲۸	در راستای گرایش تحصیلی	
	جمع کل	۱۶	۲۵۶	۲۵۶			

هـ) دروس گرایش مسائل سیاسی جهان اسلام:

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			توضیحات
			جمع	نظری	عملی	
۱	سیاست خارجی کشورهای اسلامی	۲	۳۲	۳۲	-	مسائل سیاسی جهان اسلام
۲	سازمان‌های منطقه‌ای جهان اسلام	۲	۳۲	۳۲	-	مسائل سیاسی جهان اسلام
۳	خاورمیانه و سیاست بین‌الملل	۲	۳۲	۳۲	-	سیاست خارجی کشورهای اسلامی
۴	جریان‌های فکری سیاسی در جهان اسلام	۲	۳۲	۳۲	-	با تأکید بر جریان‌های معاصر
۵	اقتصاد سیاسی جهان اسلام	۲	۳۲	۳۲	-	مسائل سیاسی جهان اسلام
۶	فلسطین و جهان اسلام	۲	۳۲	۳۲	-	خاورمیانه و سیاست بین‌الملل
۷	اندیشه سیاسی متفکران مسلمان	۲	۳۲	۳۲	-	جریان‌های فکری سیاسی در جهان اسلام
۸	روش تحلیل مسایل سیاسی جهان اسلام	۲	۳۲	۳۲	-	مسائل سیاسی جهان اسلام
۹	پایان‌نامه	۴	۱۲۸	-	۱۲۸	در راستای گرایش تحصیلی
جمع کل		۲۰	۳۸۴	۲۵۶	۱۲۸	

و) دروس گرایش روابط بین‌الملل:

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			توضیحات
			جمع	نظری	عملی	
۱	نظریه‌های جدید روابط بین‌الملل	۲	۳۲	۳۲	-	با تأکید بر نظریه‌های سیاست جهانی
۲	مسائل جدید سیاست بین‌الملل	۲	۳۲	۳۲	-	نظریه‌های جدید روابط بین‌الملل
۳	فقه روابط بین‌الملل	۲	۳۲	۳۲	-	مسائل جدید سیاست بین‌الملل
۴	اقتصاد سیاسی بین‌الملل	۲	۳۲	۳۲	-	مسائل جدید سیاست بین‌الملل
۵	اسلام و نظام بین‌الملل	۲	۳۲	۳۲	-	توجه به مدیریت بحران‌های بین‌المللی در سرفصل
۶	ژئوپلتیک کشورهای اسلامی	۲	۳۲	۳۲	-	مسائل سیاسی جهان اسلام
۷	پایان‌نامه	۴	۱۲۸	-	۱۲۸	در راستای گرایش تحصیلی
جمع کل		۱۶	۳۲۰	۱۹۲	۱۲۸	

فصل سوم:

سرفصل دروس

دروس عمومی حوزوی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی نیمه استدلالی با مشترکات عقود.

سرفصل دروس:

کلیات:

- حقیقت ملک و مال و اقسام هر یک
- حق و حکم و اقسام هر یک
- شرط و اقسام آن
- مفهوم و ماهیت شرط
- اقسام شرط
- شرایط صحت شرط
- احکام شرط صحیح و فاسد
- لزوم وفا به شرط و ادله آن
- مفهوم عقد و تقسیمات آن
- مفهوم عقد و تطور آن
- عقد لازم و جایز
- عقد معاوضی و غیرمعاوضی
- عقد مسامحی و مغابنی
- عقد عهدی و تملیلی
- آزادی عقود
- توقیفی بودن یا آزادی عقود
- آراء فقها در مسأله
- منشأ اختلاف و ادله هر کدام

مشترکات قراردادها (عقود)

- رکن عقد و احکام آن
- اراده و اجزای آن
- اعلام اراده
- اعلام اراده با الفاظ
- اعلام اراده بوسیله فعل
- اعلام اراده بوسیله نوشته
- اعلام اراده بوسیله اشاره
- اعلام اراده بوسیله سکوت

- ایجاب و احکام آن

- تعریف خصوصیات ایجاب

- ایجاب عام و مصادیق آن

- ایجاب ملزم

- زوال ایجاب

- قبول و احکام آن

- تعریف قبول

- ویژگی‌های قبول

- تمایز ایجاب و قبول و توالی آن دو و تقدیم قبول بر ایجاب

- زوال قبول

- رکن متعاقدين و احکام آن

- اهلیت طرفین قرارداد (بلوغ و رشد)

- قصد طرفین قرارداد

- اختیار طرفین قرارداد

- رضایت طرفین قرارداد

- مالک بودن یا مأذون بودن

- رکن عوضین

- مال و ملک بودن

- طلق (آزاد) بودن

(طرح مبحث بیع وقف)

- قدرت بر تسلیم

- علم به مقدار عوضین

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- درسنامه فقه؛ متن جامعه المصطفی علیه السلام العالمية

فرعی:

- فقه العقود؛ سیدکاظم حسینی حائری

- الدروس التمهیدیة؛ ایروانی

- فقه الامام الصادق؛ مغنیه

- شرایع الاسلام؛ محقق حلّی

- الروضة البهیة؛ شهید ثانی

- کتاب البیع؛ امام خمینی (ره)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه (۱)

هدف: آشنایی نیمه استدلالی با قراردادهای مشخص انتقالی.

سرفصل دروس:

- بیع و انواع آن و مسائل مستحدثه مربوط به بیع

- حقیقت بیع

- انواع بیع

- احکام خاص بیع

- مسائل مستحدثه در بیع مانند: خرید و فروش اعضای بدن، خرید و فروش خون، بیع متقابل، خرید و فروش

اسکناس، بیع با ثمن شناور، بیع شرط و...

- اجاره و احکام خاص و مسائل مستحدثه آن

- حقیقت اجاره و مشروعیت آن و تفاوت آن با بیع

- انواع اجاره

- حقیقت اجاره

- احکام مستحدثه در اجاره مانند: اجاره رحم، اجاره به شرط تملیک، سرقفلی

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- درسنامه فقه؛ متن جامعه المصطفی علیه السلام العالمية

فرعی:

- فقه العقود؛ سیدکاظم حسینی حائری

- الدروس التمهیدیه؛ ایروانی

- فقه الامام الصادق؛ مغنیه

- شرایع الاسلام؛ محقق حلّی

- الروضه البهیة؛ شهید ثانی

- کتاب البیع؛ امام خمینی (ره)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه (۲)

هدف: آشنایی نیمه استدلالی با قراردادهای مشخص انتقالی.

سرفصل دروس:

- حواله و احکام خاص و مسائل مستحدثه آن
- حقیقت حواله و مشروعیت آن و تفاوت آن با ضمان، کفالت
- انواع حواله و احکام خاص آن
- مسائل مستحدثه در حواله مانند: حواله‌های بانکی، حواله تحویل کالا از انبار، حواله اسناد تجاری (برات)
- وکالت و احکام خاص آن و مسائل مستحدثه آن
- حقیقت وکالت و مشروعیت آن
- انواع وکالت و احکام خاص آن
- مسایل مستحدثه وکالت مانند: وکلای متعدد، وکالت و مقاطعه و...
- صلح و احکام خاص آن و مسائل مستحدثه آن
- حقیقت صلح و مشروعیت آن
- انواع صلح و احکام خاص آن
- مسایل مستحدثه صلح
- قرض و احکام خاص آن و مسائل مستحدثه آن
- حقیقت قرض و مشروعیت آن
- انواع قرض و احکام خاص آن
- مسایل مستحدثه قرض
- هبه و احکام خاص آن و مسائل مستحدثه آن
- حقیقت هبه و مشروعیت آن
- انواع هبه و احکام خاص آن
- مسایل مستحدثه هبه

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- درسنامه فقه؛ متن جامعه المصطفی علیه السلام العالمیه

فرعی:

- فقه العقود؛ سیدکاظم حسینی حائری
- الدروس التمهیدیه؛ ایروانی
- فقه الامام الصادق؛ مغنیه
- شرایع الاسلام؛ محقق حلی
- الروضه البهیة؛ شهید ثانی
- کتاب البیع؛ امام خمینی (ره)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مبانی و قواعد و نظریه ی جدید دانش اصول فقه در حدّ حلقه ی دوم و کشف ارتباط میان قواعد و فن استنباط احکام شرعی.

سرفصل دروس:

- تمهید

- تعریف علم الاصول

- موضوع علم الاصول و فائده

- الحكم الشرعی و تقسیمه

- حجیة القطع

- خصوصیات القطع

- منجزیة و معذریة القطع

- القطع الطریقى و الموضوعى

- الأدلة (المحرزة و الاصول العملية)

- تحديد المنهج فى الأدلة و الأصول طبق مسلك حق الطاعة

- تحديد المنهج فى الأدلة و الأصول طبق مسلك قبح العقاب بلا بیان

- الأدلة المحرزة

- تقسیم البحث فى الأدلة المحرزة و بیان الأصل عن الشكّ فى الحجیة

- مقدار ما یثبت بالأدلة المحرزة

- الأدلة المحرزة، الدلیل الشرعی

- مقدمة تحديد دلالات دلیل الشرعی اللفظى و غیر اللفظى

اولا: الدلیل الشرعی اللفظى، التصورى و الظهور التصدىقى علاقة الوضع بهما، الوضع التعیین و التعینى، علامات الحقيقة و الظهور المجاز، تصنیف اللغة و دلالة الخاصة و المشتركة، الأمر و النهى، الاحتراز فى القیود، الاطلاق و انواعه و التقابل بینه و بین التقیید، بعض التطبيقات لقرينة الحكمة، العموم، تعريفه، أدواته و نحو دلالاته، المفاهیم، تعريف المفهوم و ضابطه، مفهوم الشرط و الشرط المسوّق لتحقيق الموضوع، مناسبات الحكم و الموضوع

ثانياً: الدليل الشرعي غير اللفظي: دلالة السكوت و التقرير، السيرة، اثبات صغرى الدليل الشرعي، وسائل الاثبات الوجداني، التواتر، الاجماع، سيرة المتشرعة و العقلاء، وسائل الاثبات التعبدى، ادلة اثبات حجية خبر الواحد و نفى ها، تحديد دائرة الحجية، اثبات حجية الدلالة فى الدليل الشرعي، دليل حجية الظهور و موضوع ها، ظواهر الكتاب الكريم
- الادلة المحرزة، الدليل العقلى:

- قاعدة استحالة التكليف بغير المقدور، زمان الوجوب و الواجب، اخذ العلم للحكم فى موضوع الحكم، اشتراط التكليف بالقدرة بمعنى آخر، بحث الترتب، اقتضاء الحرمة للبطلان، حجية الدليل العقلى
- الاصول العملية:

- القاعدة العملية الأولية فى حالة الشك، القاعدة العملية الثانوية فى حالة الشك (الاعتراضات على أدلة البرائة، تحديد مفاد البرائة)، قاعدة منجزية العلم الاجمالى
- الاستصحاب: تعريفه، ادلته، اركانه و تطبيقاته (الاستصحاب فى حالات الشك السببى و المسببى)

منابع پيشهادى:

اصلى:

- حلقات الثانیه؛ شهید صدر، به همراه تقریرات درس خارج ایشان توسط آیت ا... شاهرودی و سید کاظم حائری

فرعى:

- اصول فقه؛ مظفر

- شرح الاصول؛ محمد صنقور، باقر ایروانى

- حاشیه سید علی اکبر حائری بر حلقات شهید صدر(ره)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مسایل کلامی مذاهب اسلامی به صورت مقارنه‌ای.

سرفصل دروس:

- کلیات (تعریف کلام، کلام تطبیقی، مذاهب اسلامی و تبیین پیشینه‌ی کلام مقارنه‌ای و...)

- توحید و صفات:

- معنی شناسی صفات خداوند

- توحید صفاتی (عینیت یا زیادت صفات با ذات)

- توحید و شرک در الوهیت

- توحید و شرک در عبادت

- عدل الهی:

- عدل الهی در دیدگاه مذاهب اسلامی

- قضا و قدر الهی

- جبر و اختیار

- بدا در کتاب و سنت

- نبوت و امامت:

- عصمت پیامبران

- نصب وصی و جانشین از سوی پیامبر اسلام «صلی الله علیه وآله»

- امامت (از اصول دین یا فروع دین بودن)

- مصادیق اثنا عشر خلیفه

- مهدویت در اسلام

- معاد:

- برزخ

- شفاعت

- خلود در جهنم

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- کلام تطبیقی؛ علی ربّانی گلپایگانی (متن جامعه‌المصطفیٰ ع العالمیة)

فرعی:

- الإلهیات؛ استاد سبجانی

- مقالات الإسلامیین؛ اشعری

- المطالب العالیة؛ فخر رازی

- الملل و النحل؛ شهرستانی

- بحوث فی الملل و النحل؛ سبجانی

راه‌کارهای اجرایی درس:

- معرفی متون قداماء در ارتباط با موضوع هر جلسه

- ارایه‌ی پژوهش از سوی دانش پژوهان

- واگذاری مطالعه‌ی امور مقدماتی هر موضوع به دانش پژوهان

- جمع بندی مباحث و ارایه‌ی رأی مختار از سوی استاد در هر جلسه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: کلام تطبیقی (۱)

هدف: آشنایی با مباحث کلامی مقارنه‌ای بین ادیان و موضوعاتی از مسایل جدید کلامی.

سرفصل دروس:

- کلیات (معرفی مسائل مشترک بین ادیان به ویژه دین اسلام و مسیحیت، محدوده‌ی مقارنه‌ای بودن موضوعات، روش ارایه‌ی مباحث تطبیقی و...)

- برخی از مسایل جدید کلامی در دیدگاه متکلمان ادیان:

- تعریف دین

- خاستگاه دین

- عقل و دین

- زبان دین (زبان دینی)

- پلورالیزم (کثرت‌گرایی دینی)

- برخی از براهین خداشناسی در دیدگاه متکلمان ادیان:

- برهان صدیقین و برهان وجودی

- برهان نظم

- برهان فطرت و اجماع عام

- برهان امکان و وجوب

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- کلام تطبیقی؛ عزالدین رضائزاد

فرعی:

- فلسفه دین؛ علامه جعفری (ره)

- فلسفه دین؛ آیه الله جوادی آملی

- مسایل جدید کلامی؛ آیه الله جعفر سبحانی

- فلسفه دین؛ جان هیک

- علم و دین؛ ایان باربور

- عقل و اعتقاد دینی؛ مایکل پترسون و دیگران

- کلام جدید؛ خسروپناه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی فراگیران با فلسفه اسلامی با تأکید بر حکمت متعالیه.

سرفصل دروس:

- احکام کلی وجود
- فی ان الموجود مشترک معنوی
- اصالة الوجود و اعتبارية الماهية
- ان الوجود حقيقة مشککه
- وجود مستقل و رابط
- فی مواد القضايا (الوجوب و الامکان و الامتناع)
- کل مفهوم مفروض اما واجب و اما ممتنع و اما ممکن
- فی انقسام کل من المواد الثلاث الی ما بالذات و ما بالقياس الی الغير الا الامکان
- فی حاجة الممكن الی العلة
- ان الممكن محتاج الی العلة بقاء كما انه محتاج اليها حدوثاً
- علت و معلول
- اثبات العلية و المعلوليه و انها فی الوجود
- فی انقسامات العلة
- فی وجوب وجود المعلول عند وجود علته التامة ...
- ان الواحد لا يصدر عنه الا الواحد
- فی العلة الفاعلية
- فی اقسام العلة الفاعلية
- انه لا مؤثر فی الوجود بحقيقه معنى الكلمة الا الله سبحانه
- فی العلة الغائية و اثباتها

منابع پیشنهادی:

- نه‌ایة الحکمة؛ علامه طباطبائی (ره)

راه کارهای اجرایی درس:

- متناسب با بحث‌های مطرح شده در کلاس انجام تحقیقات از ناحیه دانشجویان ضروری است.

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فلسفه اسلامی (۱)

هدف: آشنایی فراگیران با فلسفه اسلامی با تأکید بر حکمت متعالیه.

سرفصل دروس:

- فی قوه و فعل

- حدالحركة و ما تتوقف عليه

- فی انقسام التغير

- فی المقولات التي تقع فيها الحركة

- وقوع الحركة في مقولة الجواهر ...

- عقل و عاقل و معقول

- فی تعريف العلم و انقسامه الاولي

- فی اتحاد العالم بالمعلوم

- تقسيم العلم الحصولي الى تصور و تصديق

- تقسيم العلم الحصولي الى بديهي و نظري

- فی العالم الحضوري و انه لا يختص بعلم الشيء بنفسه

منابع پیشنهادی:

- نهاية الحكمة؛ علامه طباطبائی (ره)

راه کارهای اجرایی درس:

متناسب با بحث‌های مطرح شده در کلاس انجام تحقیقات از ناحیه دانشجویان ضروری است.

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فلسفه اسلامی (۲)

هدف: آشنایی فراگیران با فلسفه اسلامی.

سرفصل دروس:

- الهیات بالمعنی الاخص
- فی اثبات الوجود الواجبی
- فی بعض آخر مما اقيم على وجود الواجب (تعالی) من البراهین
- فی ان الواجب لذاته ماهیة له
- فی ان الواجب (تعالی) بسیط غیر مرکب من اجزاء خارجیة و لا ذهنیة
- فی توحید الواجب لذاته و انه لا شریک له فی وجوب الوجود
- فی توحید الواجب لذاته فی ربوبیته و انه لا رب سواه
- فی ان الواجب بالذات على وجه کلی و انقسامها
- فی الصفات الذاتیة و أنها عین الذات المتعالیة
- فی الصفات الفعلیة و أنها زائدة على الذات
- فی علمه (تعالی)
- فی العنایة و القضاء و القدر
- فی قدرته (تعالی)
- فی ان الواجب (تعالی) مبدأ لكل ممکن موجود و هو المبحث المعنون عنه بشمول ارادته للافعال
- فی حیاته (تعالی)
- فی الارادة و الكلام
- فی العنایة الالهیة بخلقه و ان النظام الكنونی فی غایة ما یمکن من الحسن و الاتقان
- فی الخیر و الشر و دخول الشر فی القضاء الالهی

منابع پیشنهادی:

- نهایة الحکمة؛ علامه طباطبائی (ره)

راه کارهای اجرایی درس:

متناسب با بحث‌های مطرح شده در کلاس انجام تحقیقات از ناحیه دانشجویان ضروری است.

دروس حوزوی اختصاصی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: معرفی و شناخت متون اصیل ادبی - سیاسی موجود در فرهنگ اسلامی و مطالعه و بررسی دقیق گزیده‌ای از آنها.

سرفصل دروس:

- انواع متون ادبی سیاسی

- شعر سیاسی

تعریف، سابقه و جایگاه، متفکران، آثار مهم، مباحث روش‌شناختی، مضامین اساسی و الگوهای سیاسی

- طنز سیاسی

تعریف، سابقه و جایگاه، متفکران، آثار مهم، مباحث روش‌شناختی، مضامین اساسی و الگوهای سیاسی

- نثر سیاسی

تعریف، سابقه و جایگاه، متفکران، آثار مهم، مباحث روش‌شناختی، مضامین اساسی و الگوهای سیاسی

منابع پیشنهادی:

- شاهنامه؛ فردوسی

- اسکندرنامه؛ نظامی

- اسکندرنامه؛ امیر خسرو

- اسکندرنامه؛ جامی

- دیوان؛ حکیم سنایی غزنوی

- گلستان و بوستان؛ سعدی

- کلیله و دمنه

- منطق‌الطیر؛ عطار

- کلیات و اوصاف‌الاشراف؛ عبید زاکانی

- ظفرنامه؛ حمدالله مستوفی

- فتوح السلاطین؛ خواجه عبدالملک عیصامی

- تیمورنامه؛ عبدالله هاتفی

- قابوسنامه؛ کیکاوس بن قابوس

- کتاب‌السیاسه و سیر الملوک؛ نظام الملک طوسی

- ذخایر الملوک؛ سید علی بن شهاب الدین همدانی

- کلیات اقبال

- عارف‌نامه؛ ایرج میرزا

- دیوان بهار؛ محمد تقی بهار
- دیوان ادیب الممالک؛ ادیب الممالک
- دیوان عشقی
- دیوان بیدل
- جاودانه نسیم شمال؛ سید اشرف

نرم افزار پیشنهادی:

- نرم افزار درج
- نرم افزار شاهنامه

راه کارهای اجرایی درس:

استاد محترم ابتدا برخی از متون مذکور را به دانشجویان نشان داده و به معرفی اجمالی هر یک پردازد و سپس به متن خوانی بخشی از آثار پردازند.

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: معرفی و شناخت متون اصیل کلامی سیاسی موجود در فرهنگ اسلامی و مطالعه و بررسی دقیق گزیده‌هایی از آن.

سرفصل دروس:

- مفاهیم: کلام، سیاست، کلام سیاسی
- مکاتب مهم کلام سیاسی
- کلام سیاسی معتزله
- کلام سیاسی اشاعره
- کلام سیاسی مرجئه
- کلام سیاسی شیعه امامیه
- کلام سیاسی زیدیه
- کلام سیاسی اسماعیلیه
- مباحث مهم کلام سیاسی جدید

منابع پیشنهادی

- ایضاح؛ فضل بن شاذان
- یاقوت؛ ابراهیم بن نویخت
- الاعتقادات؛ شیخ صدوق
- تصحیح الاعتقادات / مقالات؛ شیخ مفید
- الشافی؛ سید مرتضی
- تجرید الاعتقاد، قواعد العقاید، نقد المحصل؛ خواجه طوسی
- کشف المراد، کشف الحق، نهج الصدق؛ علامه حلی
- شرح باب حادی عشر، اللوامع الالهیه فی مباحث الکلامیه؛ فاضل مقداد
- علم الیقین؛ ملا محسن فیض کاشانی
- گوهر مراد، شوارق الالهام، سرمایه ایمان؛ عبدالرزاق لاهیجی
- مجموعه مقالات؛ ملاحادی سبزواری
- لطایف غیبیه؛ سید احمد عاملی
- عقائد الامیه؛ محمدرضا مظفر
- الغدیر؛ علامه امینی
- معالم المدرستین؛ علامه عسکری
- اللهیات؛ جعفر سبحانی
- آموزش عقائد؛ محمد تقی مصباح

نرم افزار پیشنهادی:

- نورالولایه؛ مرکز تحقیقات کامپیوتری نور

راه کارهای اجرایی درس:

استاد محترم ابتدا برخی از متون مذکور را به دانشجویان نشان داده و به معرفی اجمالی هر یک بپردازد و سپس به متن خوانی بخشی از آثار بپردازند.

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: معرفی و شناخت متون اصیل اخلاقی-سیاسی موجود در فرهنگ اسلامی و مطالعه و بررسی گزیده‌هایی از آن.

سرفصل دروس:

- مفاهیم: اخلاق، سیاست، سیاست اخلاقی، اخلاق سیاسی
- سنت، سابقه و جایگاه مطالعات اخلاقی سیاسی در علوم اسلامی

منابع پیشنهادی:

- تهذیب الاخلاق و تطهیر الأعراق؛ ابن مسکویه رازی
- مصادقه الاخوان؛ محمد بن علی بن بابویه شیخ صدوق
- رساله سیر و سلوک؛ محمد مهدی بن مرتضی بحر العلوم
- کیمیای سعادت؛ غزالی
- احیاء علوم الدین؛ غزالی
- اخلاق؛ سید عبدالله شیر
- اخلاق ناصری؛ خواجه نصیرالدین طوسی
- اوصاف الاشراف؛ خواجه نصیرالدین طوسی
- الادب المفرد؛ امام بخاری
- منازل السائرین؛ خواجه عبدالله انصاری
- الرعاية لحقوق الله؛ حارث بن اسد محاسبی
- الطب الروحانی؛ ذکریای رازی
- المحاسن؛ احمد بن محمد برقی
- تهذیب الاسرار؛ ابوسعید خرگوشی
- روضه الانوار؛ محقق سبزواری
- جامع السعادات؛ مولی مهدی نراقی
- معراج السعاده؛ ملا احمد نراقی
- تحفه الملوک؛ سید جعفر کشفی
- شرح حدیث جنود عقل و جهل؛ امام خمینی
- چهل حدیث؛ امام خمینی

راه‌کارهای اجرایی درس:

استاد محترم ابتدا برخی از متون مذکور را به دانشجویان نشان داده و به معرفی اجمالی هر یک پردازد و سپس به متن خوانی بخشی از آثار پردازند.

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: تفسیر آیات قرآن کریم با رویکرد سیاسی و در جهت تبیین و استقرار سیاست متعالی و تأسیس جامعه فاضله.

توضیح عنوان درس:

همان‌گونه که مفسرانی بر اساس رویکردهای ادبی، روایی، فلسفی، عرفانی، فقهی، اجتماعی، علمی و غیره آیات قرآن را تفسیر کردند، با تأسیس گرایش تفسیر سیاسی می‌توان آیات قرآن را از آن جهت که در جهت تبیین و استقرار سیاست متعالی و تأسیس جامعه فاضله است، تفسیر کرد.

سرفصل دروس:

- مفهوم تفسیر سیاسی قرآن
- امکان تفسیر سیاسی قرآن
- اهمیت تفسیر سیاسی قرآن
- جایگاه تفسیر سیاسی قرآن
- قواعد تفسیر سیاسی قرآن
- روش شناسی تفسیر سیاسی قرآن
- تمایز تفسیر سیاسی قرآن با:

- تفسیر ادبی قرآن، تفسیر روایی قرآن، تفسیر عرفانی قرآن، تفسیر فقهی قرآن، تفسیر اجتماعی قرآن، تفسیر علمی قرآن و...

- تفسیر سیاسی آیات مکی قرآن
- تفسیر سیاسی آیات مدنی قرآن

منابع پیشنهادی:

- قرآن کریم
- المیزان؛ محمد حسین طباطبایی
- المنیر؛ وجه الزهیلی
- التفسیر التوحیدی؛ حسن الترابی
- الأساس فی التفسیر؛ سعید حوی
- تفسیر الشعراوی
- فی ظلال القرآن؛ سید قطب
- تفسیر المنار؛ محمد رشیدرضا
- تفسیر القاسمی؛ لجمال‌الدین القاسمی

- التمهيد؛ محمد هادي معرفت
- پیام قرآن؛ ناصر مکارم شیرازی
- تفسیر راهنما؛ اکبر هاشمی رفسنجانی
- مبانی اندیشه سیاسی در آیات مکی قرآن؛ تیجانی عبدالقادر حامد
- فصلنامه علوم سیاسی، ش ۷، ۱۵ و ۱۹؛ دانشگاه باقرالعلوم (ع)
- نرم افزار جامع التفاسیر؛ مرکز تحقیقات کامپیوتری نور

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شرح و تفسیر احادیث سیاسی معصومین (ع).

سرفصل دروس:

- مفاهیم: حدیث، سیاست، حدیث سیاسی
- روش شناسی فهم احادیث سیاسی
- منابع حدیثی: تعریف، سابقه، جایگاه، محدثان و آثار مهم
- مبانی سیاست در احادیث: مبانی هستی‌شناختی، مبانی انسان‌شناختی، مبانی اخلاقی، مبانی حقوقی (حق حیات، حق کرامت، حق مالکیت، حق اختیار، انتخاب و آزادی)
- تأثیر فضای سیاسی جامعه در صدور احادیث
- اصول و قواعد احادیث سیاسی (اصل دعوت، مبارزه با موانع هدایت انسان‌ها به سوی خدا، اصل مشروعیت ولایت و رهبری الهی، اصل عدالت، حفظ نظام، نفی سبیل، تقیه، اصل صلح، قاعده لزوم عمل به قدر مقدور، تقدیم اهم بر مهم، وفای به عهد، استیمان، تألیف قلوب، و ...)
- مفاهیم اساسی حیات سیاسی انسان از نگاه احادیث از قبیل آزادی، مصلحت، حق، قدرت، جهاد، صلح و ...
- تحلیل الگوهای سیاسی در احادیث: الگوهای مطلوب و نامطلوب
- نگاهی به تبویب موضوعات حدیثی و ارائه طرح بدیل از منظر سیاسی

منابع پیشنهادی:

- مدینه البلاغه
- نهج الفصاحه
- نهج البلاغه
- صحیفه سجادیه
- رساله حقوق امام سجاد
- مسند موسی بن جعفر (ع)
- کتب اربعه (کافی، تهذیب، استبصار، من لا یحضره الفقیه)
- وافی؛ فیض کاشانی
- سیره ابن هشام
- الحیاه؛ حکیمی
- محجة البیضاء؛ فیض کاشانی
- وسائل الشیعه
- بحار الانوار
- احتجاج؛ طبرسی

نرم‌افزارهای پیشنهادی:

- نورالجنان؛ مرکز تحقیقات کامپیوتری نور
- جامع الاحادیث؛ مرکز تحقیقات کامپیوتری نور
- بحار الانوار؛ مرکز تحقیقات کامپیوتری نور

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: فهم سیره سیاسی معصومین (ع) و اصول ثابت و متغیر آن در زندگی معصومین (ع).

سرفصل دروس:

- کلیات:

- تبیین مفهوم سیره و سیره سیاسی
- حجیت سیره سیاسی معصومین (ع)
- دلایل ضرورت بررسی سیره سیاسی معصومین (ع)
- نقش زمان و مکان در سیره سیاسی معصومین (ع)
- راز جاودانگی سیره سیاسی معصومین (ع)

- معصومین:

- سیره سیاسی پیامبر اعظم (ص)
- سیره سیاسی حضرت فاطمه زهرا (س)
- سیره سیاسی امام علی (ع)
- سیره سیاسی امام حسن (ع)
- سیره سیاسی امام حسین (ع)
- سیره سیاسی امام سجاد (ع)
- سیره سیاسی امام باقر (ع)
- سیره سیاسی امام صادق (ع)
- سیره سیاسی امام کاظم (ع)
- سیره سیاسی امام رضا (ع)
- سیره سیاسی امام جواد (ع)
- سیره سیاسی امام هادی (ع)
- سیره سیاسی امام حسن عسکری (ع)
- سیره سیاسی امام مهدی (عج)

منابع پیشنهادی:

- الارشاد؛ شیخ مفید
- كشف الغمة؛ اربلی
- اعلام الوری؛ طبرسی
- بحار الانوار؛ علامه مجلسی
- حدیقه الشیعه؛ مقدس اردبیلی
- الثاقب فی المناقب؛ ابن حمزه
- الفصول المهمه؛ ابن صباغ مالکی
- مناقب آل ابیطالب؛ ابن شهر آشوب
- الصحیح؛ جعفر مرتضی عاملی
- مکاتیب الرسول؛ احمدی میانجی
- سیره سیاسی پیامبر اعظم؛ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
- سیره پیامبر اعظم؛ نجف لکزایی
- تاریخ و سیره سیاسی امیرمؤمنان علی بن ابی طالب؛ رسول جعفریان
- حیات سیاسی معصومان؛ رسول جعفریان
- سیره سیاسی امام علی (ع)؛ احمد خاتمی
- سیره سیاسی حضرت فاطمه الزهراء؛ علی رضا خاکپور مقدم
- سیره سیاسی معصومان (ع) در عصر حاکمیت؛ محمد ملک زاده
- سیره پیشوایان: نگرشی بر زندگی اجتماعی سیاسی و فرهنگی امامان معصوم؛ مهدی پیشوایی
- سیری در سیره نبوی؛ مرتضی مطهری
- سیره نبوی؛ دلشاد تهرانی
- نرم افزار نورالسیره؛ مرکز تحقیقات کامپیوتری نور

دروس تخصصی مشترک

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: فهم و تفسیر متون معتبر علوم سیاسی به زبان انگلیسی

سرفصل دروس:

- در این درس استاد با توجه به گرایش دانش‌پژوهان، معتبرترین متون را به صورت متن درسی ارائه می‌کند.

گرایش‌های مورد نظر عبارتند از:

- گرایش فلسفه سیاسی
- گرایش روابط بین‌الملل
- گرایش مسائل سیاسی جهان اسلام
- گرایش فقه سیاسی
- گرایش جامعه‌شناسی سیاسی

منابع پیشنهادی:

- گرایش فلسفه سیاسی:

- The Republic, Plato
- Politics, Aristotle
- The City of God, Augustine
- The Prince, Machiavelli
- Leviathan, Hobbes
- Second Treatise, Locke
- The Social Contract, Rousseau
- The Communist Manifesto, Marx
- On Liberty, Mill

- گرایش روابط بین‌الملل:

- The History of the Peloponnesian war, Thucydides
- On War, Clausewitz
- The laws of war and peace, Hugo Grotius
- Perpetual Peace, Immanuel Kant
- Politics among Nations, Hans Morgenthau
- Congressional Government, Woodrow Wilson
- Theory of International Politics, Kenneth Waltz
- Social Theory of International Politics, Alexander Wendt

- گرایش مسائل سیاسی جهان اسلام:

- The Islamic World: Past and Present, John L. Esposito and Abdulaziz Sachedina
- Modern Islamic Political Thought, Hamid Enayat
- The Arab Shi'a: The Forgotten Muslims, Graham E. Fuller
- The Future of Political Islam, Graham E. Fuller
- The Middle East: A Brief History of the Last 2000 Years, Bernard Lewis
- Orientalism, Edward Said
- Political Islam, Joel Beinin and Joe Stork

- گرایش فقه سیاسی:

- Encyclopedia of Islam, Brill 2nd edition, 1960-2005.
- Commanding Right and Forbidding Wrong in Islamic Thought, Michael Cook
- The Just Ruler in Shi'ite Islam: The Comprehensive Authority of the Jurist in Imamite Jurisprudence, Abdulaziz Sachedina

- گرایش جامعه شناسی سیاسی:

- Ideology and Utopia, Karl Mannheim
- The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism, Max Weber
- The Elementary Forms of Religious Life, Emile Durkheim
- Capital, Karl Marx
- Power, State and Society, W. Lawrence Neuman
- States and Social Revolutions, Theda Skocpol
- The Power Elite, C. Wright Mills

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری، عملی

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت، فهم و تحلیل روش‌های مختلف علوم سیاسی

سرفصل دروس:

کلیات: طرح مسأله، اهمیت بحث، پیشینه بحث، دشواری پیش‌رو، خلط‌های رایج و ...

مفهوم شناسی: روش‌شناسی چیست؟ علوم سیاسی چیست؟

نگاهی گذرا به روش‌شناسی علوم طبیعی و علوم اجتماعی

- روش‌های تجربی / توصیفی:

- اثبات‌گرایی

- ابطال‌گرایی

- نهادگرایی

- نهادگرایی جدید

- روش‌های علمی / تبیینی:

- رفتارگرایی

- فرارفتارگرایی

- انتخاب عقلانی

- ساختارگرایی

- کارگزارباوری

- ساختار کارگزار

- روش‌های فلسفی / هنجاری:

- انتقادی

- تفسیری

- تأویلی

- شهودی

- هرمنوتیکی

- فمینیستی

- پسامدرنی

- گفتمانی

- تکثرگرایی روشی

- روش‌شناسی ترکیبی / مقایسه‌ای

- روش‌شناسی مطالعات سیاسی اسلامی:

- روش‌شناسی فقه سیاسی

- روش‌شناسی فلسفه سیاسی

- روش‌شناسی روابط بین‌الملل اسلامی

- روش‌شناسی جامعه‌شناسی سیاسی اسلامی

- روش‌شناسی فهم مسائل سیاسی جهان اسلام

منابع پیشنهادی:

- روش و نظریه در علوم سیاسی؛ دیوید مارش و جری استوکر، ترجمه امیرمحمد حاجی‌یوسفی
- روش‌شناسی نظریه‌های جدید در سیاست (اثبات‌گرایی و فرااثبات‌گرایی)؛ جهانگیر معینی علمداری
- پژوهشی در علوم سیاسی: رویکردهای اثبات‌گرا، تفسیری و انتقادی؛ کاووس سید امامی
- درآمدی انتقادی بر تحلیل سیاسی؛ کالین های، ترجمه احمد گل‌محمدی
- روش‌شناسی علوم سیاسی؛ سید صادق حقیقت
- چپستی علم: درآمدی بر مکاتب علم‌شناسی فلسفی؛ آلن اف. چالمرز، ترجمه سعید زیباکلام
- نظریه اجتماعی و عمل سیاسی: بررسی رویکردهای پوزیتیویستی، تفسیری و انتقادی؛ برایان فی، ترجمه محمد زارع
- فلسفه امروزین علوم اجتماعی: نگرشی چند فرهنگی؛ برایان فی، ترجمه خشایار دیهیمی
- پارادایم‌شناسی علوم انسانی؛ برایان فی، ترجمه مرتضی مردیها
- تبیین در علوم اجتماعی؛ دانیل لیتل، ترجمه عبدالکریم سروش
- روش‌شناسی در مطالعات سیاسی اسلام؛ علی‌اکبر علیخانی و همکاران
- فصلنامه علوم سیاسی، ویژه روش‌شناسی؛ دانشگاه باقرالعلوم (ع)

- Problems and Methods in the Study of Politics, Edited by Ian Shapiro, Rogers M. Smith and Tarek E. Masoud
- Contemporary Empirical Political Theory, Ed., Kristen Renwick Monroe
- Hay Colin, Globalization as a Problem of Political Analysis

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: فهم شاخه‌ها و گرایش‌های مختلف دانش سیاسی اسلامی، به گونه‌ای که در نظریه‌پردازی‌ها، سیاست‌گذاری‌ها، تصمیم‌سازی‌ها و برنامه‌ریزی‌های سیاسی و اجتماعی و نیز در مقام اجرا از هر شاخه‌ای در جای خود استفاده نمایند.

سرفصل دروسی:

- فلسفه سیاسی
- فقه سیاسی
- کلام سیاسی
- اخلاق سیاسی
- عرفان سیاسی
- تفسیر سیاسی
- علم سیاسی
- ...

منابع پیشنهادی:

- احصاء العلوم؛ ابونصر فارابی
- احیاء علوم الدین؛ محمد غزالی
- تفاسیر قرآن به ویژه تفسیر المیزان
- مسئله‌شناسی مطالعات سیاسی اسلامی؛ سید صادق حقیقت
- منابع و آثار سیاسی اسلامی؛ نصر محمد عارف، ترجمه مهران اسماعیلی
- درآمدی بر مستندات قرآنی فلسفه سیاسی امام خمینی؛ نجف لکزایی
- فصلنامه علوم سیاسی (ش ۷، ۱۴، ۱۵، ۱۹، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۶، ۲۸، ۳۰، ۳۳، ۳۴)
- فصلنامه پژوهش و حوزه، ویژه‌نامه اندیشه سیاسی اسلامی، (ش ۲۱-۲۲)

راه‌کارهای اجرایی درس:

- تعریف، سابقه و جایگاه، متفکران عمده، آثار مهم، مباحث روش‌شناختی، مفاهیم اساسی و الگوهای سیاسی در هر یک از گرایش‌های مذکور بیان شود.
- به لحاظ اینکه ضروری است بحث متناسب با مقتضیات این عصر و زمان صورت گیرد، باید به شناخت تخصصی از موضوع در رشته‌های مرتبط توجه شود. همین مسئله ضرورت اتخاذ رویکرد بین رشته‌ای را توجیه می‌کند.

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: فهم خاستگاه، مبانی و اصول مکاتب سیاسی غرب معاصر

سرفصل دروس:

- کلیات:

- مفهوم ایدئولوژی / دین و ایدئولوژی / اسلام و ایدئولوژی

- مکاتب اصلی

- لیبرالیسم / سوسیالیسم / مارکسیسم / محافظه گرایی

- مکاتب معاصر

- آنارشیسم / فاشیسم / فایده گرایی / صهیونیسم / بنیادگرایی / محیط زیست گرایی / فمینیسم / جامعه گرایی / چند

فرهنگ گرایی / پست مدرنیسم / ...

منابع پیشنهادی:

- مقدمه‌ای بر ایدئولوژی‌های سیاسی؛ یان مکنزی و دیگران، ترجمه م. قائد

- ایدئولوژی‌های مدرن سیاسی؛ اندرو وینسنت، ترجمه مرتضی ثاقب‌فر

- درآمدی بر ایدئولوژی‌های سیاسی؛ اندرو هی‌وود، ترجمه محمد رفیعی مهرآبادی

- ایدئولوژی‌های معاصر؛ آر. بروس داگلاس، کنت آر. هاور، تام باتامور، استنلی پین، ترجمه علیرضا کاهه

- Political Ideologies: An Introduction, Andrew Heywood
- A Companion to Contemporary Political Philosophy, Robert E. Goodin and Philip Pettit
- Political Ideologies: A Reader and Guide, Matthew Festenstein and Michael Kenny
- Contemporary Political Ideologies: A Comparative Analysis, Lyman Tower Sargent
- Contemporary Political Ideologies, Edited by Roger Eatwell and Anthony Wright
- Political Ideologies: An Introduction, Robert Eccleshall, Alan Finlayson, Vincent Geoghegan, Michael Kenny, Moya Lloyd, Lain Mackenzie, Rich Wilford
- Contemporary Political Philosophy: An Introduction, Will Kymlicka
- Twentieth Century Political Theory: A Reader, Edited by Stephen Eric Bronner

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: تبیین مبانی، نظریه‌ها و مسائل جامعه‌شناسی سیاسی

سرفصل دروس:

- مبانی جامعه‌شناسی سیاسی

- مبانی و شاخصه‌های جامعه‌شناسی سکولار

- مبانی و شاخصه‌های جامعه‌شناسی اسلامی

- نظریه‌های جامعه‌شناسی سیاسی

- اقتصاد و سیاست: گفتمان مارکسیستی

- دولت و جامعه: گفتمان وبری

- جامعه مدنی و سیاست: گفتمان دورکیمی

- حکومت اسلامی و ولایت فقیه: گفتمان اسلامی

- مسائل جامعه‌شناسی سیاسی

جامعه‌پذیری سیاسی، مشارکت سیاسی، گزینش سیاسی، عقاید عمومی و رسانه‌های جمعی، دگرگونی سیاسی، انقلاب، گروه‌های سیاسی، احزاب سیاسی، گروه‌های فشار، گروه‌های ذی‌نفع، جامعه مدنی، جنسیت و سیاست، شهروندی، اقلیت دینی و نژادی، مهاجرت سیاسی، فرهنگ و نمادهای سیاسی، دولت، قدرت، اقتدار، مشروعیت، مقبولیت و کارآمدی، ارتش و سیاست، روشنفکران و سیاست، جنبش‌های اجتماعی جدید، جهانی شدن و جهانی سازی، مدرن‌سازی و توسعه، جوامع سنتی، مدرن و پست مدرن، جهان سوم، جامعه سکولار و دینی، اقلیت مسلمانان در کشورهای غربی، فرار مغزها و ...

- جامعه‌شناسی کشورهای اسلامی (مطالعه موردی)

- ساختار سیاسی، احزاب سیاسی، طبقات اجتماعی، و ...

- چالش‌های فراروی کشورهای اسلامی

منابع پیشنهادی:

- نگرش‌ها در جامعه‌شناسی سیاسی؛ اندرو افرت، ترجمه سید رحیم ابوالحسنی

- جامعه‌شناسی سیاسی معاصر؛ کیت نش، ترجمه محمد تقی دلفروز

- اقتصاد و جامعه؛ ماکس وبر، ترجمه عباس منوچهری و دیگران

- مراحل اساسی سیر اندیشه در جامعه‌شناسی؛ ریمون آرون، ترجمه باقر پرهام

- نظریه‌های دولت؛ اندرو وینسنت، ترجمه حسین بشیریه

- جامعه شناسی سیاسی: نقش نیروهای اجتماعی در زندگی سیاسی؛ حسین بشیریه
- جامعه شناسی سیاسی؛ مارتین لیپست و روبرت دوز، ترجمه محمد حسین فرجاد
- جامعه شناسی سیاسی؛ گاستون بوتول، ترجمه هوشنگ فرخجسته
- ریشه‌های اجتماعی دیکتاتوری و دموکراسی؛ برینگتون مور، ترجمه حسین بشیریه
- جامعه شناسی سیاسی؛ تام باتامور، ترجمه منوچهر صبوری

- Political Sociology: A Critical Introduction, Keith Faulks
- Contemporary Political Sociology: Globalization, Politics and Power, Kate Nash
- Reading in Contemporary Political Sociology, Kate Nash
- Hand Book of Political Sociology, Kate Nash
- Foundations of Political Sociology, Irving Louis Horowitz
- Political Sociology, Berch Berberoglu
- Political Sociology, Robert Dowse and John Hughes

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: تبیین مسائل سیاسی جهان اسلام و بررسی آن بر اساس عملکرد و راه‌حل‌های کشورهای اسلامی

سرفصل دروس:

- کلیات:

- مروری بر دیپلماسی و رفتار سیاسی پیامبر اسلام
- موقعیت ژئوپلتیک جهان اسلام در عصر حاضر
- انواع حکومت و شیوه حکومت‌داری در جهان اسلام
- هرم سیاسی و قوای مجریه، مقننه و قضاییه
- مسائل اقتصادی جهان اسلام:

- اقتصاد بازار آزاد

- اقتصاد بر مبنای نظارت حکومت

- اقتصاد مختلط

- شیوه‌های اقتصادی جدید (کشورهای اسلامی)

- وابستگی و توسعه کشورهای اسلامی

- مسائل فرهنگی جهان اسلام:

- ناسیونالیسم و هویت فرهنگی

- تهاجم فرهنگی

- مبادلات فرهنگی

- فرار مغزها

- مسائل سیاسی جهان اسلام:

- اسلام سیاسی

- حقوق بشر

- حقوق زن

- دموکراسی

- بحران‌های جهان اسلام: فلسطین، لبنان، عراق، افغانستان، پاکستان،

- روابط کشورهای اسلامی با یکدیگر

- روابط کشورهای اسلامی با کشورهای منطقه و جهان

- حمایت از جنبش‌های اسلامی

منابع پیشنهادی:

- مجموعه کتاب‌های سبز (مباحث کشورها و سازمان‌های بین‌المللی)

- جهان اسلام؛ مرتضی اسعدی

- سازمان کنفرانس اسلامی در جهان متغیر؛ محمد السید سلیم و دیگران، ترجمه حسن رضایی

- سیاست و حکومت در آسیای مرکزی؛ حبیب‌الله ابوالحسن شیرازی و محمدرضا مجیدی

- The Oxford Encyclopedia of Islamic World, John L. Sposito
- Historical Atlas of the Islamic World, Malise Ruthven, Azim Nanji
- The Islamic World: Past and Present, John L. Sposito, Abdulaziz Sachedina
- The Cambridge Illustrated History of the Islamic World, Francis Robinson

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: فهم و بررسی نظریه‌های کلاسیک روابط بین‌الملل

سرفصل دروس:

مفاهیم و کلیات

- مفهوم نظریه، انواع نظریه، ضرورت نظریه‌پردازی در روابط بین‌الملل

- محدودیت‌ها و کاربردهای نظریه در روابط بین‌الملل

بررسی نظریه‌های روابط بین‌الملل:

- سنت‌گرایان (غیر علمی):

- ایده‌آلیسم

- رئالیسم

- علمی‌گرایان:

- رفتارگرایان

- پسارفتارگرایان

- ساختارگرایان:

- نئورئالیسم

- ساختار جهانی

- انتقادی:

- فمینیسم

- پساتجددگرایی

- پساساختارگرایی

- سازنده‌گرایی

بررسی نظریه‌هایی که به صورت کنفرانس انجام می‌شود:

- نظریه همگرایی

- نظریه رژیم‌ها

- نظریه تصمیم‌گیری

- نظریه بازی‌ها

- نظریه موازنه قدرت

- نظریه بازدارندگی

- نظریه ساختارکارگزار

منابع پیشنهادی:

- نظریه‌های متعارض در روابط بین‌الملل؛ جیمز دوئرتی، رابرت فالتزگراف، ترجمه وحید بزرگی، علیرضا طیب
 - موازنه قدرت: ثبات در نظام‌های بین‌المللی؛ امرسون ام. نیو و دیگران، ترجمه پژوهشکده مطالعات راهبردی
 - سیاست میان ملتها: تلاش در راه قدرت و صلح؛ هانس جی. مورگنتا، ترجمه حمیرا مشیرزاده
 - روابط بین‌الملل و جامعه شناسی تاریخی؛ استفن هابدن، ترجمه جمشید زنگنه
 - نظریه‌پردازی در روابط بین‌الملل: مبانی و قالب‌های فکری؛ سید حسین سیف‌زاده
 - نظریه‌های روابط بین‌الملل؛ کارل دوئیچ و دیگران، تدوین و ترجمه وحید بزرگی
- Theories of International Relations, Scott Burchill and Others
 - Controversies in International Relations Theory, Charls W. Kegley

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: فهم انقلاب اسلامی ایران به عنوان یکی از تحولات مهم تاریخ معاصر جهان و تبیین ریشه‌ها، دستاوردها، بازتاب، آسیب‌ها و آینده آن.

سرفصل دروس:

- مفاهیم و کلیات:

- تعریف مفاهیم بویژه مفهوم انقلاب، کودتا، شورش، جنبش، نهضت، اصلاح و انقلاب اسلامی

- آشنایی با جنبش‌ها و دولت‌های معاصر تاریخ ایران:

- نهضت تنباکو (عوامل پیدایش و سرانجام آن)

- نهضت مشروطیت (عوامل پیدایش، ریشه‌یابی جریانات تاثیرگذار در نهضت، ریشه‌یابی انحرافات درون مشروطیت، سرانجام مشروطیت)

- نهضت ملی شدن صنعت نفت (بررسی و تحلیل نقش ملی مذهبی‌ها به رهبری دکتر مصدق و نیروهای مذهبی

همچون فدائیان اسلام و آیت‌الله کاشانی و اختلاف میان رهبران مذهبی و ملی مذهبی و ریشه‌یابی کودتای ۲۸ مرداد)

- انقلاب اسلامی:

- ریشه‌های انقلاب اسلامی

- نقش جنبش‌ها و نهضت‌های پیشین در تحقق انقلاب اسلامی

- جایگاه و نقش مکتب، رهبری و مردم در پیروزی انقلاب اسلامی

- عوامل شتاب دهنده انقلاب اسلامی:

- ظهور سرطان در شاه

- سیاست مدرنیزاسیون شاه

- طرح حقوق بشر کارتر

- قیام ۱۹ دی

- تحولات انقلاب اسلامی از ابتدای شکل‌گیری آن تا پیروزی انقلاب اسلامی

- تحولات انقلاب اسلامی از پیروزی انقلاب اسلامی تا کنون

- مقایسه انقلاب اسلامی با انقلاب‌های فرانسه، روسیه و امریکا

- دستاوردهای انقلاب اسلامی:

- دستاوردهای داخلی

- دستاوردهای منطقه‌ای

- دستاوردهای جهانی

- بازتاب انقلاب اسلامی:

- تأثیر انقلاب اسلامی بر نظریه‌های انقلاب
- تأثیر انقلاب اسلامی بر روی شخصیت‌های دینی، سیاسی، فرهنگی، ...
- تأثیر انقلاب اسلامی بر تحولات سیاسی معاصر از جمله نهضت‌ها و جنبش‌های اسلامی

- آسیب شناسی انقلاب اسلامی

- آینده انقلاب اسلامی

منابع پیشنهادی:

- انقلاب اسلامی، زمینه‌ها و پیامدها؛ منوچهر محمدی
- انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن؛ محمدتقی مصباح یزدی
- تاریخ سیاسی معاصر ایران؛ سیدجلال الدین مدنی
- تاریخ تحولات سیاسی و اجتماعی ایران؛ علیرضا ازغندی
- انقلاب اسلامی در مقایسه با انقلاب‌های فرانسه و روسیه؛ منوچهر محمدی
- نهضت امام خمینی (ره)؛ سید حمید روحانی
- انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن؛ عباسعلی عمید زنجانی

دروس گرایش فلسفه سیاسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری، عملی

پیش‌نیاز: روش‌شناسی علوم سیاسی

هدف: شناخت، فهم و تحلیل روش فلسفه سیاسی و تمایز آن با دیگر روش‌های مشابه.

سرفصل دروس:

- کلیات: طرح مسأله، پیشینه بحث، دشواری پیش‌رو
- مفهوم شناسی: روش‌شناسی چیست؟ فلسفه سیاسی چیست؟ فیلسوف سیاسی کیست؟
- روش‌شناسی فلسفه سیاسی و سایر دانش‌های سیاسی:
- فلسفه سیاسی و فلسفه سیاست، فلسفه سیاسی و علم سیاسی، فلسفه سیاسی و الهیات سیاسی، فلسفه سیاسی و کلام سیاسی، فلسفه سیاسی و عرفان سیاسی، فلسفه سیاسی و فقه سیاسی، فلسفه سیاسی و ایدئولوژی سیاسی، فلسفه سیاسی و جامعه‌شناسی سیاسی، فلسفه سیاسی و نظریه سیاسی و ...
- سنخ‌شناسی فلسفه و فیلسوفان سیاسی (شهودگرایی، عقل‌گرایی، تجربه‌گرایی، انتقادی، تلفیقی)
- عوامل و مراحل شکل‌گیری فلسفه سیاسی:
- عوامل بیرونی (مقتضیات زمان و مکان، تأثیر اندیشه‌ها و اندیشمندان دیگر)
- عوامل درونی (ویژگی‌های روحی و روانی فیلسوف، منطق درونی فلسفه و ...)
- مبانی فلسفه سیاسی و تأثیر آن در روش‌شناسی (انسان‌شناسی، معرفت‌شناسی، هستی‌شناسی، خداشناسی)
- روش‌شناسی فلسفه سیاسی غربی (کلاسیک، میانه، مدرن و معاصر)
- روش‌شناسی فلسفه سیاسی اسلامی (حکمت مشاء، حکمت اشراق، حکمت متعالیه)
- روش نقد و بررسی فلسفه‌های سیاسی
- آینده روش‌شناسی فلسفه سیاسی

منابع پیشنهادی:

- فلسفه سیاسی چیست؟؛ لئو اشتراوس، ترجمه فرهنگ رجایی
- فلسفه سیاسی؛ آنتونی کوئینتن، ترجمه مرتضی اسعدی
- فهم نظریه‌های سیاسی؛ توماس اسپریگنز، ترجمه فرهنگ رجایی
- تفکر سیاسی؛ گلن تیندر، ترجمه محمود صدیقی
- لئو اشتراوس و فلسفه سیاسی اسلامی؛ محسن رضوانی
- فصلنامه علوم سیاسی، ویژه روش‌شناسی، شماره ۲۸، دانشگاه باقرالعلوم (ع)
- روش‌شناسی در مطالعات سیاسی اسلام؛ علی‌اکبر علیخانی و همکاران

- What is Political Philosophy? Leo Strauss
- Problems of Political Philosophy, D. D. Raphael
- Political Philosophy, Dudley Knowles
- Rethinking Political Theory, Hwa Yol Jung
- Political Philosophy for the Global Age, Monica Judith Sanchez Flores
- A Companion to Contemporary Political Philosophy, Robert E. Goodin and Philip Pettit
- Persecution and the Art of Writing, Leo Strauss
- An introduction to political philosophy, Leo Strauss

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

پیش نیاز: ندارد

هدف: فهم فلسفه سیاسی غرب با استفاده از منابع اصلی

سرفصل دروس:

- فلسفه سیاسی غرب کلاسیک:
- ویژگی و مفاهیم دوره کلاسیک
- فلسفه سیاسی یونان باستان
- توسیدید (تاریخ جنگ پلوپونزی)
- سقراط و افلاطون (جمهوری، مرد سیاسی، قوانین)
- گزنفون (کوروش نامه، خاطرات سقراطی، آناباسیس)
- ارسطو (اخلاق نیکوماخوس، سیاست، اصول حکومت آتن)
- فلسفه سیاسی روم باستان
- سیسرون (جمهوری، قوانین)
- فلسفه سیاسی مسیحیت
- سنت آگوستین (شهر خدا، اعترافات)
- توماس آکویناس (کلیات الهیات)
- فلسفه سیاسی غرب مدرن:
- ویژگی و مفاهیم دوره مدرن
- اندیشمندان و منابع مهم مدرنیته
- نیکولو ماکیاولی (شهریار، گفتارها)
- توماس هابز (لویاتان)
- بندیکت اسپینوزا (رساله الهیاتی سیاسی، رساله سیاست)
- جان لاک (رساله دوم حکومت، نامه‌ای در باب تساهل)
- ژان ژاک روسو (قرارداد اجتماعی)
- ایمانوئل کانت (نقد خرد ناب، نقد عقل عملی، صلح پایدار)
- گئورگ هگل (فنونولوژی روح، فلسفه حق، فلسفه تاریخ)
- کارل مارکس (ایدئولوژی آلمانی، نقد اقتصاد سیاسی، مانیفست کمونیست، سرمایه)
- فردریش نیچه (اراده معطوف به قدرت، چنین گفت زرتشت، فراسوی نیک و بد، تبارشناسی اخلاق)

- فلسفه سیاسی غرب معاصر:

- ویژگی و مفاهیم دوره معاصر

- اندیشمندان و منابع مهم معاصر:

- ماکس وبر (اخلاق پروتستان و روح سرمایه‌داری، دین، قدرت، جامعه، روش‌شناسی علوم اجتماعی)

- هربرت مارکوزه (عشق و تمدن، انسان تک‌ساحتی)

- لئو اشتراوس (فلسفه و شریعت، در باب استبداد، تعقیب و آزار و هنر نگارش، حقوق طبیعی و تاریخ،

فلسفه سیاسی چیست؟)

- کارل پوپر (جامعه باز و دشمنان آن، در جستجوی جهان بهتر)

- هانا آرنست (وضع بشر، انقلاب، خشونت، حیات ذهن)

- جان راولز (نظریه‌ای در باب عدالت، عدالت به مثابه انصاف)

راه‌کارهای اجرایی درس:

به صورت سمینار کلاسی و با انتخاب فیلسوفان سیاسی یک دوره و یا مهمترین فیلسوفان سیاسی چند دوره مذکور

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: فهم فلسفه سیاسی اسلامی با تأمل در مکاتب فلسفی و تأکید بر منابع اصلی

سرفصل دروس:

- مکاتب عمده فلسفه سیاسی اسلامی:

- مشاء

- اشراق

- حکمت متعالیه

- فلسفه سیاسی اسلامی کلاسیک:

- ویژگی دوره کلاسیک و مضامین اصلی

- اندیشمندان و منابع مهم کلاسیک:

- فارابی (مدینه فاضله، سیاست مدنی، تحصیل السعاده، تلخیص النوامیس، السیاسه، فلسفه افلاطون، فصول

منتزعه، المله، المله الفاضله، احصاء العلوم)

- ابن سینا (الهیات شفاء، السیاسه، فی اثبات النبوت، فی اقسام العلوم العقلیه)

- ابن باجه (تدبیر المتوحد)

- ابن طفیل (حی بن یقظان)

- ابن رشد (تهافت التهافت، فصل المقال، الضروری فی السیاسه، تلخیص السیاسه لافلاطون)

- خواجه نصیرالدین طوسی (اخلاق ناصری، رساله امامت)

- شیخ شهاب‌الدین سهروردی (حکمه الاشراق، المشارق و المطارحات، الالواح العمادیه، الغربه الغربیه)

- صدرالدین شیرازی (الاسفار الاربعه، المبدأ و المعاد، الشواهد الربوبیه، رساله سه اصل، کسر اصنام الجاهلیه)

- فلسفه سیاسی اسلامی معاصر:

- ویژگی دوره معاصر و مضامین اصلی

- اندیشمندان و منابع مهم معاصر:

- سید محمد حسین طباطبایی (المیزان، اصول فلسفه و روش رئالیسم، انسان از آغاز تا انجام، رساله الولایه،

علی و فلسفه الهی، بررسی‌های اسلامی، روابط اجتماعی اسلام، شیعه)

- امام روح‌الله خمینی (شرح حدیث جنود عقل و جهل، اربعین حدیث، کشف اسرار، حکومت اسلامی،

کتاب البیع، صحیفه امام)

- سید محمد باقر صدر (فلسفتنا، سنت‌های تاریخ و فلسفه اجتماعی، اقتصادنا، بنیاد اسلامی)

- مرتضی مطهری (انسان کامل، انسان و سرنوشت، جامعه و تاریخ، وحی و نبوت، امامت و رهبری، ولاءها

و ولایت‌ها، آزادی معنوی، نهضت‌های اسلامی، پیرامون انقلاب اسلامی، پیرامون جمهوری اسلامی)

- محمد تقی جعفری (حیات معقول، حکمت اصول سیاسی اسلام، ایده‌آل زندگی و زندگی ایده‌آل، فلسفه و هدف زندگی، فرهنگ پیرو فرهنگ پیشرو)
- عبدالله جوادی آملی (تفسیر انسان به انسان، حق و تکلیف در اسلام، وحی و نبوت، ولایت فقیه، شریعت در آینه معرفت، منزلت عقل در هندسه معرفت دینی، شمیم ولایت، نسبت دین و دنیا، اسلام و محیط زیست)

- محمدتقی مصباح یزدی (آموزش فلسفه، پیرامون حکومت اسلامی و ولایت فقیه، حقوق و سیاست در قرآن، جامعه و تاریخ از دیدگاه قرآن، نظریه سیاسی اسلام)

راه‌کارهای اجرایی درس:

به صورت سمینار کلاسی و با انتخاب فیلسوفان سیاسی یک دوره و یا مهمترین فیلسوفان سیاسی دوره‌های مذکور

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: سمینار فلسفه سیاسی غرب

هدف: تبیین و تفسیر مسائل مهم و جدید فلسفه سیاسی غرب.

سرفصل دروس:

- آزادی
- برابری
- تساهل
- حق
- حقوق بشر
- دموکراسی
- دولت
- دین
- شهروندی
- عدالت
- مجازات
- مشروعیت

منابع پیشنهادی:

- فلسفه سیاست در جهان معاصر؛ کریستیان دلاکامپانی، ترجمه بزرگ نادرزاد
- فلسفه سیاسی معاصر: دولت و جامعه؛ کوئنتین اسکینر، داوید گوتیه، کرول پیتمن، کلاوس اوفه، فولگر رونکه، چارلز تیلور، دیوید هلد، گردآورندگان: رابرت گودین و فیلیپ پتیت، ترجمه موسی اکرمی
- دین و سیاست در اندیشه مدرن؛ موريس باریبه، ترجمه امیر رضایی

- A Companion to Contemporary Political Philosophy, Robert E. Goodin and Philip Pettit
- Contemporary Political Philosophy: An Anthology, Edited by Robert E. Goodin and Philip Pettit
- Debates in Contemporary Political Philosophy: An Anthology, Edited by Derek Matravers and Jon Pike
- Global Political Philosophy, Louis P. Pojman
- History of Western Political Thought, John Morrow
- Political Philosophy for the Global Age, Monica Judith Sanchez Flores
- Political Theory: An Introduction, Andrew Heywood
- Problems of Political Philosophy, D. D. Raphael
- Twentieth Century Political Theory: A Reader, Edited by Stephen Eric Bronner
- Using Political Ideas, Barbara Goodwin, John Wiley and Sons

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: سمینار فلسفه سیاسی اسلام

هدف: تبیین و تفسیر مفاهیم و مسائل جدید فلسفه سیاسی اسلامی و تمایز آنها با دیگر فلسفه‌های سیاسی معاصر

سرفصل دروس:

- آزادی
- ولایت
- مشروعیت
- حاکمیت
- حق
- تکلیف
- مردم‌سالاری
- برابری
- عدالت
- توسعه سیاسی
- قانون
- مشارکت سیاسی
- تحزب
- تساهل سیاسی
- جنسیت
- جامعه مدنی
- مصلحت
- انقلاب
- دین

منابع پیشنهادی:

- نظریه سیاسی اسلام؛ محمد تقی مصباح یزدی
- حکمت اصول سیاسی اسلام؛ محمد تقی جعفری
- آزادی معنوی؛ مرتضی مطهری
- آزادی در فلسفه سیاسی اسلام؛ منصور میراحمدی
- ولایت و دیانت: جستارهایی در اندیشه سیاسی اسلام؛ مهدی هادوی تهرانی
- مشروعیت دینی دولت و اقتدار سیاسی دین؛ علیرضا شجاعی زند
- حق و تکلیف در اسلام؛ عبدالله جوادی آملی
- مردم‌سالاری دینی: ماهیت، ابعاد و مسائل؛ محمد باقر خرمشاد

- توسعه در اسلام: مفاهیم، روشها و چند نمونه تطبیقی؛ ابراهیم العسل، ترجمه عباس عرب
- مشارکت عمومی: حاکمیت ملی و نظارت همگانی؛ محسن اسماعیلی
- مبانی تحزب در اندیشه سیاسی اسلام؛ سید عبدالقیوم سجادی
- تساهل و تسامح (اخلاقی، دینی، سیاسی)؛ محمود فتحعلی
- آسیب‌شناسی دینی فمینیسم در حوزه تابعیت؛ جنسیت و خانواده، حسین تقوی دهاقانی
- جامعه مدنی و حاکمیت دینی؛ عبدالحسین خسروپناه
- جامعه مدنی؛ سید حمید مولانا
- گفتمان مصلحت در پرتو شریعت و حکومت؛ عبدالحسین خسروپناه
- انتظار بشر از دین؛ عبدالله جوادی آملی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: روش‌شناسی فلسفه سیاسی

هدف: مقایسه فلسفه سیاسی اسلامی با فلسفه سیاسی یونانی، یهودی، مسیحی و غرب جدید

سرفصل دروس:

- کلیات: مفهوم شناسی
- مفهوم فلسفه سیاسی
- مفهوم فلسفه تطبیقی
- مفهوم فلسفه سیاسی تطبیقی
- یونان و فلسفه سیاسی اسلامی:
- فلسفه سیاسی اسلامی، تأسیسی، تقلیدی، تفصیلی
- افلاطون‌گرایی در فلسفه سیاسی اسلامی
- ارسطوگرایی در فلسفه سیاسی اسلامی
- فلسفه سیاسی یهودی و اسلامی:
- نسبت عقل و شرع در اسلام و یهودیت
- جایگاه شریعت در فلسفه سیاسی اسلامی و یهودی
- تأثیر فارابی و ابن‌سینا بر ابن‌میمون و دیگر فیلسوفان قرون میانه یهودی
- تأثیر ابن‌رشد بر اسپینوزا به عنوان یکی از مجاری انتقال فلسفه اسلامی به غرب جدید
- فلسفه سیاسی مسیحی و اسلامی:
- مقایسه میان دین اسلام و مسیحیت
- نسبت عقل و دین در اسلام و مسیحیت
- امت در اسلام و جماعت کلیسایی در مسیحیت
- فلسفه سیاسی اسلامی و الهیات سیاسی مسیحی (وجوه اشتراک و افتراق)
- تأثیر ترجمه آثار فارابی، ابن‌سینا و ابن‌رشد بر فیلسوفان مسیحی (آلبرت کیبر، توماس آکویناس و ...)
- مکتب ابن‌رشد لاتینی و آموزه حقیقت دوگانه و نتایج سیاسی آن
- فلسفه سیاسی اسلامی و غرب جدید:
- تأثیر فلسفه سیاسی اسلامی بر رنسانس غربی
- منشأ نظم اجتماعی و سیاسی از دیدگاه فلاسفه سیاسی اسلامی و غربی
- تطبیق روش‌ها، غایات، مبانی و پیش‌فرض‌های فلسفه سیاسی غرب جدید با فلسفه سیاسی اسلامی
- تطبیق برخی از یافته‌های فلاسفه غربی با آموزه‌های فلسفه سیاسی اسلامی

منابع پیشنهادی:

- فلسفه تطبیقی؛ رضا داوری اردکانی
- فلسفه ایرانی و فلسفه تطبیقی؛ هانری کربن، ترجمه سید جواد طباطبایی
- لئو اشتراوس و فلسفه سیاسی اسلامی؛ محسن رضوانی
- فلسفه سیاسی چیست؟؛ لئو اشتراوس، ترجمه فرهنگ رجایی
- ابن خلدون و علوم اجتماعی؛ سید جواد طباطبایی
- Comparative Political Philosophy, Ronald C. Keith
- Philosophy and Law, Leo Strauss

دروس گرایش مسائل سیاسی جهان اسلام

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: مسائل سیاسی جهان اسلام

هدف: فهم سیاست خارجی کشورهای اسلامی و تبیین آن در تعامل با نظام بین‌الملل

سرفصل دروس:

- کلیات:

- مفاهیم سیاست خارجی، دیپلماسی، نظام بین‌الملل
- تعریف کشورهای اسلامی و تبیین ماهیت آن
- جایگاه سیاست خارجی در قوانین اساسی کشورهای اسلامی
- اهداف سیاست خارجی کشورهای اسلامی:
- اهداف کوتاه مدت، میان مدت، بلند مدت
- اهداف سطح ملی، سطح منطقه‌ای، سطح فرامنطقه‌ای
- جهت‌گیری‌های سیاست خارجی دولت‌های اسلامی:

- سمت‌گیری اتحاد و ائتلاف

- سمت‌گیری بیطرفی

- سمت‌گیری عدم تعهد

- منافع ملی در سیاست خارجی کشورهای اسلامی:

- منافع ملی و منافع امت

- منافع ملی و مسئله قدرت

- سیاست خارجی مشترک کشورهای اسلامی:

- منطقه‌گرایی و سیاست خارجی مشترک

- منطقه‌گرایی کشورهای اسلامی و قدرتهای بزرگ

- پویایی درونی منطقه‌گرایی کشورهای اسلامی

- تجربه منطقه‌گرایی و امکان سیاست خارجی مشترک:

- سازمان کنفرانس اسلامی

- اتحادیه عرب

- اکو

- سارک

- سیاست خارجی کشورهای اسلامی در تعامل با نظام بین‌الملل:

- فرصت‌ها و چالش‌های فراروی سیاست خارجی کشورهای اسلامی:

- بررسی ویژگی‌های سیاست خارجی (دیپلماسی) کشورهای اسلامی

- فرهنگ سیاسی و سیاست خارجی کشورهای اسلامی

- سابقه و رخدادهای جهان اسلام:

- سابقه استعمار

- مسئله نفت

- مسئله فلسطین

- مسئله امنیت

منابع پیشنهادی:

- مجموعه کتاب‌های سبز (مباحث کشورها و سازمان‌های بین‌المللی)

- سیاست خارجی کشورهای خاورمیانه؛ ریموند هینبوش، ترجمه علی گل محمدی

- سیاست و حکومت در آسیای مرکزی؛ حبیب‌الله ابوالحسن شیرازی و محمدرضا مجیدی

- چارچوبی تحلیلی برای بررسی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران؛ روح الله رضانی، ترجمه علیرضا طیب

- سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران؛ بیژن ایزدی

- سیاست خارجی پاکستان: تغییر و تحول؛ زیبا فرزین‌نیا

- سیاست خارجی ما؛ مجموعه سخنرانی‌های سید کمال خرازی

- نگاهی به سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران؛ نسرين مصفا و حسين نوروزي

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: مسائل سیاسی جهان اسلام

هدف: تبیین ضرورت و اهداف سازمان‌های منطقه‌ای و فرا منطقه‌ای جهان اسلام و تفسیر و تحلیل آن

سرفصل دروس:

- کلیات مربوط به سازمان‌های منطقه‌ای جهان اسلام:
- خاستگاه سازمان‌های منطقه‌ای جهان اسلام (دین، ملت، هنجارهای سیاسی، ...)
- نقش سازمان‌های منطقه‌ای جهان اسلام در تعرفه‌ها و معاهدات سازمان‌های بین‌المللی
- اصول روابط سازمان‌های منطقه‌ای جهان اسلام و سازمان‌های بین‌المللی
- ضرورت‌های همگرایی کشورهای جهان اسلام (اقتصادی، فرهنگی، پارلمانی، ...)
- فرصت‌ها و چالش‌های سازمان‌های منطقه‌ای جهان اسلام (انسجام اسلامی، جهانی شدن و جهانی سازی و ...)
- سازمان‌های منطقه‌ای جهان اسلام:
- سازمان کنفرانس اسلامی: تاریخچه، اهداف، ارکان اصلی، نهادهای فرعی
- سازمان همکاری منطقه‌ای برای عمران (آر. سی. دی): اهداف، ساختار، برنامه‌ها
- سازمان همکاری اقتصادی (اگو): تاریخچه، اهداف، ساختار، اولویت‌های همکاری
- شورای همکاری خلیج فارس: پیشینه، اصول، اهداف، عملکرد
- اتحادیه کشورهای عربی (جامعه الدول العربیه)

منابع پیشنهادی:

- سازمان کنفرانس اسلامی؛ فرزاد ممدوحی
- سازمان کنفرانس اسلامی؛ یحیی فوزی تویسرکانی
- سازمان کنفرانس اسلامی در جهان متغیر؛ محمد السید سلیم و دیگران، ترجمه حسن رضایی
- سازمان همکاری اقتصادی (اگو)؛ دفتر امور اگو
- اگو و همگرایی منطقه‌ای؛ الهه کولایی
- شورای همکاری خلیج فارس؛ علی اصغر قاسمی نراقی
- مبانی رفتاری شورای همکاری خلیج فارس؛ بهمن نعیمی ارفع

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: سیاست خارجی کشورهای اسلامی

هدف: بررسی موقعیت خاورمیانه در سیاست بین‌الملل و تأثیر و تأثر متقابل آنها بر یکدیگر.

سرفصل دروس:

- کلیات
- جایگاه خاورمیانه در سیاست و نظام روابط بین‌الملل:
- موقعیت ژئوپلتیک خاورمیانه
- بحران انرژی و موقعیت اقتصادی
- جهان‌گرایی اسلام و موقعیت فرهنگی
- جنبش‌های اسلامی و موقعیت سیاسی
- خاورمیانه و سیاست بین‌الملل پس از جنگ جهانی دوم
- سیاست قدرتهای بزرگ در قبال بحران اعراب و اسرائیل
- مسائل خاورمیانه و سیاست بین‌الملل (در قبال فلسطین، لبنان، سوریه، افغانستان، عراق، ایران)
- چالش استراتژی‌ها و دکترین‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای
- نقش قدرت‌های خاورمیانه در معادلات بین‌المللی
- نقش معادلات بین‌المللی در تحولات خاورمیانه
- ریشه‌های بین‌المللی اختلافات قدرت‌های منطقه‌ای
- انقلاب اسلامی و آثار آن بر منطقه و سیاست جهانی

منابع پیشنهادی:

- ریشه‌های بحران در خاورمیانه؛ حمید احمدی
- سیاست خارجه امریکا در خاورمیانه، زیگنیو برژینسکی؛ ترجمه حمید احمدی
- جغرافیای سیاسی خاورمیانه و شمال آفریقا؛ آلاسدر درایسدل، ترجمه دره میرحیدر
- خاورمیانه، نفت و قدرتهای بزرگ؛ بنجامین شوادران، ترجمه عبدالحسین شریفیان
- مسائل خاورمیانه؛ فائض سائق و دیگران، زیر نظر آلبرت حورانی، ترجمه عبدالله گله‌داری
- بازیگران روند صلح خاورمیانه؛ محمدباقر سلیمانی
- گذر جامعه سنتی: نوسازی خاورمیانه؛ دانیل لرنر، ترجمه غلامرضا خواجه سروی
- سیاست‌های امریکا در خاورمیانه؛ گروه مترجمان
- نفت و سیاست در خاورمیانه؛ فریدون برکشلی
- آب، امنیت و خاورمیانه؛ ترجمه پیروز ایزدی
- انتقال فناوری؛ کاووس محنک، ترجمه عبدالحسین آذرنگ
- ایران و خاورمیانه: گفتارهایی در سیاست خارجی ایران؛ امیرمحمد حاجی‌یوسفی
- سیاست خارجی کشورهای خاورمیانه؛ ریموند هینبوش و انوشیروان احتشامی، ترجمه علی گل محمدی
- جغرافیای استراتژیک خاورمیانه: منازعات و یافته‌ها؛ جفری کمپ، رابرت هارکاوی، ترجمه مهدی حسینی متین

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: فهم و بررسی جریان‌های مهم فکری سیاسی معاصر جهان اسلام

سرفصل دروس:

- کلیات

- سیر تاریخی رویارویی اندیشه‌گران مسلمان با غرب:

- از ظهور اسلام تا جنگ‌های صلیبی

- عصر استعمار و ظهور اندیشه‌های سکولار در جهان اسلام

- دوره معاصر

- جریان‌های فکری سیاسی معاصر جهان اسلام:

- جریان سنت‌گرا

- جریان تجددگرا

- جریان اصلاح‌گرا

- جریان احیاگرا

- جریان بنیادگرا

- جریان اسلام انتقادی

- آسیب‌شناسی جریان‌های فکری سیاسی جهان اسلام

منابع پیشنهادی:

اندیشه سیاسی در اسلام معاصر؛ حمید عنایت، ترجمه بهاء‌الدین خرمشاهی

گرایش‌های سیاسی در جهان عرب؛ مجید خدوری، ترجمه عبدالرحمن عالم

روشنفکران عرب و غرب؛ هشام شرابی، ترجمه عبدالرحمن عالم

اندیشه سیاسی عرب در دوره معاصر؛ انور عبدالمالک، ترجمه سید احمد موثقی

الاسس الفلسفیه للعلمانیة؛ عادل ضاهر

الیسار الاسلامی و الوحده الوطنیه؛ حسن حنفی

آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی؛ محمد رحیم عیوضی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: مسائل سیاسی جهان اسلام

هدف: مطالعه ساختار، تحولات و مسائل مختلف اقتصاد سیاسی کشورهای اسلامی و بررسی پیامدهای ناشی از آن در روابط بین کشورها

سرفصل دروس:

- کلیات

- تعریف اقتصاد سیاسی

- تاریخچه اقتصاد سیاسی

- تاریخچه اقتصاد سیاسی جهان اسلام

- ماهیت و مسائل اقتصاد سیاسی جهان اسلام

- رابطه دولت و بازار در کشورهای اسلامی

- بررسی وضعیت اقتصادی کشورهای اسلامی (نظام مالی، بانکی، صادرات، واردات، تورم، بیکاری، اشتغال، ...)

- ظرفیت‌های بالقوه توسعه اقتصادی جهان اسلام

- روابط اقتصادی کشورهای اسلامی

- روابط تجاری بین کشورهای اسلامی

- سازمان‌ها و اتحادیه‌های اقتصادی کشورهای اسلامی

- جایگاه اقتصاد نفت در روابط کشورهای اسلامی با جهان

- اقتصاد سیاسی جهان و جایگاه کشورهای اسلامی

- چشم انداز اقتصاد سیاسی جهانی

- جهانی سازی و جهان اسلام

- سرمایه‌گذاری خارجی در کشورهای اسلامی

- آینده اقتصاد سیاسی جهان اسلام

منابع پیشنهادی:

اقتصاد سیاسی کشورهای رو به رشد؛ س. ای. تولپانف، ترجمه سیروس ایزدی

چالش جنوب، گزارش کمیسیون جنوب؛ ژولیوس نایره، ترجمه ابراهیم خلیلی

جهانی سازی فقر و نظم نوین جهانی؛ میشل کاسادوفسکی، ترجمه محمد روحانی

مباحث اساسی اقتصاد توسعه؛ جرالد م. میر، ترجمه غلامرضا آزاد ارمکی

اقتصاد سیاسی توسعه؛ فریبرز رئیس‌دانا

دولت، فساد و فرصت‌های اجتماعی؛ رابرت کاکس و دیگران، ترجمه حسین راغفر

اقتصاد سیاسی ایران؛ محمدعلی (همایون) کاتوزیان، ترجمه محمدرضا نفیسی و کامبیز عزیزی

دولت و تحول جهانی: اقتصاد سیاسی گذار در خاورمیانه؛ حسن حکیمیان و زیبا مشاور، ترجمه عباس حاتمی‌زاده

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: خاورمیانه و سیاست بین‌الملل

هدف: بررسی روند تاریخی پیدایی رژیم صهیونیستی، جنبش‌های مقاومت و مواضع سازمان‌های منطقه‌ای و جهانی و دول اسلامی

سرفصل دروس:

- تاریخ بیت المقدس و فلسطین
- روند شکل‌گیری رژیم صهیونیستی و واکنش جهان اسلام
- مبانی ایدئولوژیک
- کنفرانس بال
- اعلامیه بالفور
- سیر مهاجرت به فلسطین
- تاسیس رژیم اشغالگر قدس
- رژیم صهیونیستی و نظام روابط بین‌الملل
- رژیم صهیونیستی و حقوق بین‌الملل
- اهداف و سیاست‌های رژیم صهیونیستی در خاورمیانه
- جنبش‌های رهایی‌بخش فلسطین (جریان‌های اسلامی و ملی)
- آغاز جنبش مقاومت
- سازمان‌های فلسطینی و رهبران آنها
- فلسطین، ریشه‌های انتفاضه و پیامدهای آن
- انقلاب اسلامی ایران و مسأله فلسطین
- مواضع اعراب و دیگر کشورهای اسلامی درباره فلسطین
- دعاوی تاریخی اعراب
- واکنش در برابر اعلامیه بالفور
- حمایت از قیام‌های مردمی (۱۹۲۱ - ۱۹۴۸)
- جنگ اعراب و رژیم اشغالگر و پیامدهای آن
- سازمان‌ها و اتحادیه‌های اسلامی و مسأله فلسطین
- روند سازش، طرح‌های صلح و دولت خودگردان
- اسلو، مادرید، نقشه راه، خاورمیانه بزرگ، خاورمیانه جدید، طرح آنابولیس، خاورمیانه اسلامی
- آینده فلسطین و سرزمین‌های اشغالی

منابع پیشنهادی:

حرکت‌های اسلامی فلسطین: از آغاز تا انتفاضه؛ هادی خسروشاهی
تاریخ بیت‌المقدس و مسأله فلسطین؛ هادی خسروشاهی
مثلث سرنوشت ساز: فلسطین، امریکا و اسرائیل؛ نوام چامسکی، ترجمه عزت الله شهیدا
بذرهای توطئه: گزیده اسناد محرمانه وزارت خارجه انگلیس؛ دورین اینگرامز، ترجمه حسین ابوترابیان
ایران و مسئله فلسطین، بر اساس اسناد وزارت امور خارجه؛ علی اکبر ولایتی
انتفاضه و طرح اسلامی معاصر (فلسطین و ریشه‌های انتفاضه)؛ فتحی شقاقی
پشت پرده صلح؛ جمیله کدیور
فلسطین و حقوق بین الملل: بررسی حقوقی برخورد اعراب و اسرائیل؛ هنری کتان، ترجمه غلامرضا فدائی
فرهنگ معاصر فلسطین: شخصیت‌ها و جنبش‌ها؛ عزت ملاابراهیمی
ایران و رژیم صهیونیستی: از همکاری تا منازعه؛ امیر محمد حاجی یوسفی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: جریان‌های فکری سیاسی در جهان اسلام

هدف: بررسی و تحلیل اندیشه سیاسی متفکران مسلمانی که در جستجوی پاسخ به بحران‌های فکری جهان اسلام بودند.

سرفصل درس:

- کلیات

- اسلام معاصر و چالش سنت و مدرنیته

- عمده‌ترین جهت‌گیری‌های فکری سیاسی معاصر جهان اسلام

- اندیشه سیاسی متفکران مسلمان:

- سید جمال‌الدین اسدآبادی

- محمد عبده

- سید قطب

- رشید رضا

- ابوالاعلی مودودی

- عبدالرحمان کواکبی

- محمد حسین بروجردی

- شیخ محمود شلتوت

- حسن البنا

- محمد حسین نائینی

- سید عبدالحسین شرف‌الدین

- امام خمینی

- سید محمد باقر صدر

- امام موسی صدر

- مرتضی مطهری

- محمد حسین بهشتی

- محمد حسین فضل‌الله

- محمد مهدی شمس‌الدین

منابع پیشنهادی:

- سیری در اندیشه سیاسی عرب؛ حمید عنایت
- اندیشه سیاسی عرب در دوره معاصر؛ انور عبدالمالک، ترجمه سید احمد موثقی
- اندیشه سیاسی در جهان اسلام؛ علی اکبر علیخانی و همکاران
- طبایع الاستبداد یا سرشت‌های خودکامگی؛ عبدالرحمان کواکبی، ترجمه عبدالحسین میرزا قاجار
- الصراع بین التیارین الدینی و العلمانی فی الفكر العربی الحدیث و المعاصر؛ محمدکامل ضاهر
- حرکات الاسلام السیاسی و المستقبل؛ رضوان السید
- جهان اسلام از دیدگاه امام خمینی، معاونت پژوهشی مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی
- اندیشه سیاسی امام خمینی؛ محمد حسین جمشیدی
- اندیشه سیاسی آیت الله مطهری؛ نجف لکزایی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری، عملی

پیش‌نیاز: روش شناسی علوم سیاسی / مسائل سیاسی جهان اسلام

هدف: تبیین روش‌های تحلیل مسائل سیاسی و بررسی کاربرد آن در تحلیل مسائل سیاسی جهان اسلام

سرفصل دروس:

- آشنایی با روش‌های تحلیل سیاسی:
- تحلیل سیاسی، تفسیر سیاسی، مجادله سیاسی
- نگرش سیاسی، امر سیاسی، پدیده سیاسی
- اصول کلی تحلیل پدیده‌های سیاسی
- تحلیل مسائل سیاسی جهان اسلام بر اساس روش‌های تحلیل سیاسی موجود:
- بررسی روش‌های تحلیل سیاسی موجود
- اصول تحلیل مسائل سیاسی از دیدگاه اسلام
- تحلیل بر اساس استنباط از قرآن
- تحلیل بر اساس سنت‌ها
- تحلیل بر اساس سقوط تمدن‌ها
- تحلیل بر اساس ایدئولوژی‌ها و باورها
- تجزیه و تحلیل مسائل مهم سیاسی جهان اسلام:
- چالش سیاسی اسلام و غرب
- قدرت سیاسی
- حقوق بشر
- مسئله فلسطین
- اسلام و دموکراسی

منابع پیشنهادی:

- درآمدی انتقادی بر تحلیل سیاسی؛ کالین هی، ترجمه احمد گل محمدی
- مقدمه‌ای بر تحلیل سیاسی؛ دونالد ا. استریکلند و دیگران، ترجمه علی معنوی
- فهم نظریه‌های سیاسی؛ توماس اسپرینگر، ترجمه فرهنگ رجایی
- روش و نظریه در علوم سیاسی؛ دیوید مارش و جری استوکر، ترجمه امیر محمد حاجی یوسفی
- روش‌شناسی نظریه‌های جدید در سیاست (اثبات‌گرایی و فرااثبات‌گرایی)؛ جهانگیر معینی علمداری
- سنت‌های تاریخ و فلسفه اجتماعی در مکتب قرآنی؛ محمدباقر صدر

دروس گرایش روابط بین‌الملل

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: نظریه‌های روابط بین‌الملل

هدف: فهم نظریه‌های جدید سیاست بین‌الملل با توجه به رویکرد جهانی شدن سیاست

سرفصل دروس:

- بسترهای شکل‌گیری نظریه‌های جدید روابط بین‌الملل:

- نظریه وابستگی متقابل
- نظریه‌های همگرایی منطقه‌ای
- نظریه رژیم‌های بین‌المللی
- نقد نظریه رئالیسم و نئورئالیسم

- نظریه‌های جدید روابط بین‌الملل:

- نظریه پساساختارگرایی
- نظریه پساتجددگرایی
- نظریه انتقادی
- نظریه فمینیسم
- نظریه سازه‌نگاری
- نظریه تأویل‌شناسی

منابع پیشنهادی:

- دیدگاه‌های جدید در روابط بین‌الملل؛ وحید بزرگی
- تحول در نظریه‌های روابط بین‌الملل؛ حمیرا مشیرزاده
- نظریه‌های متعارض در روابط بین‌الملل؛ جیمز دوئرتی، رابرت فالتزگراف، ترجمه وحید بزرگی، علیرضا طیب
- جهانی شدن سیاست: روابط بین‌الملل در عصر نوین؛ جان بیلیس و استیو اسمیت
- نظریه‌های گوناگون درباره جهانی شدن؛ حسین سلیمی
- بررسی بحران‌های چهارگانه در نظریه روابط بین‌الملل، فصلنامه سیاست خارجی، سال یازدهم، شماره ۴

- International Relations Theory for the Twenty-First Century, Martin Griffiths
- Beyond Realism and Marxism: Critical Theory and International Relations, Andrew Linklater

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: نظریه‌های جدید روابط بین‌الملل

هدف: تبیین مسائل جدید سیاست بین‌الملل با تأکید بر تحولات منطقه‌ای

سرفصل دروس:

- مسائل زیست محیطی

- گسترش هسته‌ای

- مداخله بشردوستانه

- وحدت اروپایی و منطقه‌ای

- انقلاب ارتباطات و اینترنت

- فقر، توسعه و گرسنگی

- امنیت منطقه‌ای و جهانی

- نظم نوین جهانی

- یازده سپتامبر

- خاورمیانه جدید

- تروریسم و القاعده

- اشغال افغانستان

- اشغال عراق

- بحران لبنان

- بحران فلسطین

- جنسیت

- حقوق بشر

- استعمار فرانو

- جهانی شدن

منابع پیشنهادی:

- جهانی شدن سیاست: روابط بین‌الملل در عصر نوین؛ جان بیلیس و استیو اسمیت

- بحران در سیاست جهانی؛ مایکل برچر، ترجمه میر فردین قریشی و حیدر علی بلوچی

- استعمار فرانو، جهانی سازی و انقلاب اسلامی؛ حسن واعظی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: نظریه‌های روابط بین‌الملل، نظریه‌های جدید روابط بین‌الملل، مسائل جدید سیاست بین‌الملل

هدف: تبیین و بررسی نظریه‌ها، اصول، قواعد و مسائل روابط بین‌الملل از منظر فقه سیاسی

سرفصل دروس:

- کلیات

- تاریخ روابط بین‌الملل دولت‌های اسلامی

(عصر نبوت، عصر خلفای سه‌گانه و امام علی (ع)، عصر بنی امیه، عصر بنی عباس، خلافت عثمانی)

- اخلاق و ارزش‌های اخلاقی در روابط بین‌الملل

- بررسی و ارزیابی روش‌ها و ابزارها در عرصه سیاست خارجی از منظر اسلام

- اهداف، منافع ملی و مصالح اسلامی

- اصول روابط خارجی دولت اسلامی:

- اصل وحدت اسلامی

- اصل مبارزه با مظاهر کفر و نفاق

- اصل حمایت از محرومان و مستضعفان

- اصل حمایت از جنبش‌های اسلامی

- مسائل و موضوعات مهم سیاست بین‌الملل از منظر فقه سیاسی:

- صلح، جنگ و امنیت در روابط بین‌الملل

- جایگاه عدالت در روابط بین‌الملل

- مرزهای جغرافیایی در روابط بین‌الملل

- روابط خارجی دولت اسلامی با دول و ملل اسلامی دیگر

- روابط خارجی دولت اسلامی با دول و ملل غیر اسلامی

- روابط کشورهای اسلامی با سازمان‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای

منابع پیشنهادی:

- اسلام و حقوق بین‌الملل؛ محمد ضیائی بیگدلی

- حقوق روابط بین‌الملل در اسلام؛ محمد حمیدالله، ترجمه مصطفی محقق داماد

- فقه سیاسی؛ عباسعلی عمید زنجانی

- مشروع العلاقات الدولیه فی الاسلام؛ نادیه محمود مصطفی

- فقه سیاسی: حقوق و تعهدات بین‌المللی و دیپلماسی در اسلام؛ عباسعلی عمید زنجانی

- دیپلماسی و رفتارشناسی در اسلام؛ سید عبدالقیوم سجادی

- اسلام و حقوق بين الملل عمومى؛ محمد ابراهيمى
- آثار الحرب فى الفقه الاسلامى؛ وهبه الزحيلي
- حقوق بين الملل اسلامى؛ خليل خليليان
- العلاقات الدوليه فى الاسلام؛ وهبه الزحيلي
- توافق و تزامن منافع ملئ و مصالح اسلامى؛ هادى نخعى
- وطن و سرزمين و آثار حقوقى آن از دیدگاه فقه اسلامى؛ عباسعلى عميد زنجانى
- آثار جهاد در روابط بين الملل؛ قاسم شباننيا
- مبانى فقهى روابط بين الملل؛ سيد محمود علوى

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: مسائل جدید سیاست بین الملل

هدف: تبیین و بررسی مسائل اقتصاد سیاسی جهان که در روابط بین الملل تأثیر گذارند

سرفصل دروس:

- کلیات: ماهیت، تاریخچه و نظریات اقتصاد سیاسی بین الملل
- رابطه دولت ها و اقتصاد سیاسی بین الملل:
- نقش دولت ها بر اقتصاد سیاسی بین الملل
- اقتصاد سیاسی بین الملل و تغییر ساختاری در نظام اقتصاد جهانی
- کشورهای در حال توسعه و اقتصاد سیاسی بین الملل
- قدرت های اقتصادی نوظهور
- مسائل مالی و پولی بین الملل:
- قلمرو سیاست پولی
- دلار و سلطه گری آمریکا
- جایگاه یورو در نظام اقتصاد بین الملل
- صندوق بین المللی پول
- بانک جهانی
- بدهی های کشورهای جهان سوم
- تجارت بین المللی:
- اهمیت تجارت بین المللی
- سازمان تجارت جهانی
- بازارهای مشترک (اروپایی، اسلامی و ...)
- شرکت های چندملیتی
- سازمان های اقتصادی منطقه ای و جهانی
- اتحادیه های گمرگی

منابع پیشنهادی:

- اقتصاد سیاسی بین‌الملل: تلاش برای کسب قدرت و ثروت؛ تامس لارسون و دیوید اسکیدمور، ترجمه احمد ساعی و مهدی تقوی
- اقتصاد سیاسی بین‌الملل و جهانی‌شدن؛ رابرت کاکس و دیگران، ترجمه حسین پوراحمدی
- اقتصاد سیاسی جهانی: نظریه‌های معاصر؛ رونن پالان، ترجمه حسین پوراحمدی و ایوب کریمی
- تکنولوژی، فرهنگ و رقابت‌پذیری: تحولات و اقتصاد سیاسی جهان؛ مایکل تلالی و دیگران، ترجمه ناصر موفقیان
- دولت و تحول جهانی: اقتصاد سیاسی گذار در خاورمیانه؛ حسن حکیمیان و زیبا مشاور ترجمه عباس حاتمی‌زاده
- سرمایه اجتماعی و نظریه اجتماعی: اقتصاد سیاسی و دانش اجتماعی در طلیعه هزاره سوم؛ بن فاین، ترجمه محمد کمال سروریان
- اقتصاد سیاسی، ارتباطات جهانی و امنیت انسانی؛ پیتر ویلکن، ترجمه مرتضی بحرانی
- اقتصاد بین‌الملل؛ حمید گل فریدن
- اقتصاد بین‌الملل (۱): تجارت بین‌الملل؛ سید جواد پورمقیم
- اقتصاد بین‌الملل (۲): مالیه بین‌الملل؛ سید جواد پورمقیم
- اقتصاد بین‌الملل: تجارت بین‌الملل، مالیه بین‌الملل (بازرگانی بین‌الملل)؛ طهماسب محتشم دولتشاهی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه روابط بین الملل

هدف: تبیین دیدگاه اسلام در ترسیم نظام بین الملل مطلوب

سرفصل دروس:

- کلیات و مفاهیم و تاریخچه مختصر روابط بین الملل در اسلام
- آشنایی مختصر با نظام بین الملل موجود
- ضعف های نظام بین الملل موجود
- ترسیم نظام بین الملل مطلوب اسلام
- ماهیت نظام بین الملل مطلوب اسلام
- اهداف کلان نظام بین الملل مطلوب اسلام
- مبادی، مبانی و اصول بنیادین نظام بین الملل مطلوب اسلام: توحید، عدالت، اصل صلح و همزیستی مسالمت آمیز، اصل وفای به عهد، اصل دفاع (دفاع از حاکمیت الهی و دفاع از مرزها)، اصل مقابله به مثل، اصل نفی سیل، اصل حمایت از ملت های تحت ستم و ...
- ساختار مطلوب نظام بین الملل در اسلام
- نظام مطلوب بین الملل اسلامی و مقتضیات زمان
- ضمانت اجرا در نظام بین الملل مطلوب اسلام
- نظام مطلوب بین الملل اسلامی و مسائل نوین بین المللی: صلح و جنگ، امنیت بین المللی، مدیریت بحران های بین المللی، حقوق بشر، جهانی شدن، مرزهای جغرافیایی، معاهدات بین المللی و ...
- امکان تحقق نظام بین الملل مطلوب اسلام در وضعیت موجود

منابع پیشنهادی:

- العلاقات الدولیه فی الاسلام؛ وهبه الزحیلی
- مشروع العلاقات الدولیه فی الاسلام؛ نادیه محمود مصطفی
- الاسلام و العلاقات الدولیه فی السلم و الحرب؛ خدیجه ابواتله
- حقوق بین الملل اسلامی؛ خلیل خلیلیان
- نقش اسلام در توسعه حقوق بین الملل؛ عبدالحکیم سلیمی
- سیاست خارجی پیامبر اسلام (ص)؛ غضنفر علی جعفری فائزی پهلایه ای
- سیاست خارجی پیامبر (ص)؛ سعید جلیلی
- مبانی فقهی روابط بین الملل؛ سید محمود علوی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: مسائل سیاسی جهان اسلام

هدف: تبیین ژئوپلیتیک کشورهای اسلامی جهت فهم وضعیت قدرت در جهان اسلام و کم و کیف آن و شیوه‌های موثر در افزایش قدرت و نیز نقاط قوت و ضعف و تهدیدات و فرصت‌های مشترک پیش روی جهان اسلام به عنوان مجموعه‌ی واحد (امت اسلامی) به گونه‌ای که در نظریه‌پردازی‌ها، سیاست‌گذاری‌ها، تصمیم‌سازی‌ها و برنامه‌ریزی‌ها نسبت به امت اسلامی در سطح جهان اسلام و ارتقای امنیت و افزایش قدرت آن به کار گرفته شود.

سرفصل دروس:

- کلیات، مفاهیم و مباحث روش‌شناختی
- چپستی جغرافیای سیاسی و ژئوپلیتیک و تمایز این دو از هم
- اصطلاحات مرتبط با بحث از قبیل ژئوکالچر، ژئواکونومیک و ژئوپلیتیک‌مولوژی
- جهان اسلام، چالش دینی و تمدنی جهان اسلام و جهان غرب: جنگ حق و باطل و کفر و شرک، برداشت جهان اسلام و غرب از یکدیگر، جایگاه ژئوپلیتیک جهان اسلام و ...
- سابقه و جایگاه مطالعات ژئوپلیتیک در کشورهای اسلامی
- مبانی ژئوپلیتیک
- نظریه‌های کلاسیک ژئوپلیتیک
- نظریه‌های جدید ژئوپلیتیک
- مسائل جدید ژئوپلیتیک
- ژئوپلیتیک و امنیت فرهنگی دینی جهان اسلام
- (تهاجم و شبیخون فرهنگی و بحران هویت، اختلافات دینی و مذهبی، مذاهب و ادیان ساختگی)
- ژئوپلیتیک و امنیت سیاسی اجتماعی جهان اسلام: نقاط قوت و ضعف، تهدیدها و فرصت‌ها
- (ملت‌سازی و ناسیونالیسم، مسأله‌ی بحران مشروعیت و مشارکت، استبداد و وابستگی)
- ژئوپلیتیک و امنیت اقتصادی جهان اسلام: نقاط قوت و ضعف، تهدیدها و فرصت‌ها
- (اقتصادهای وابسته و عمدتاً تک‌محصولی، سیاست‌های استعماری)
- نقش ژئوپلیتیک در حل چالش‌ها و بحران‌های مشترک پیش روی جهان اسلام
- (مسأله‌ی فلسطین، مسأله‌ی افغانستان، مسأله‌ی عراق، مسأله‌ی لبنان، مسأله‌ی کشمیر و ...)
- جهانی شدن و ژئوپلیتیک کشورهای اسلامی

منابع پیشنهادی:

- ژئوپولیتیک؛ عزت‌الله عزتی
- ژئوپولیتیک منطقه خلیج فارس؛ سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح
- عوامل و اندیشه‌ها در ژئوپولیتیک؛ ایو لاکوست و بتریس ژیلین، ترجمه علی فراستی
- هراس بنیادین: اروپامداری و ظهور اسلام‌گرایی؛ بابی سعید، ترجمه غلامرضا جمشیدیها
- احساس محاصره ژئوپولیتیک اسلام و غرب؛ گراهام فولر و یان لسر، ترجمه علیرضا فرشچی و علی اکبر کرمی
- ژئوپولیتیک شیعه؛ فرانسوا توال، ترجمه علیرضا قاسم‌آقا
- شیعیان عرب؛ مسلمانان فراموش شده؛ گراهام فولر و رند رحیم فرنکی، ترجمه خدیجه تبریزی
- آینده اسلام و غرب: برخورد تمدن‌ها یا همزیستی مسالمت‌آمیز؟؛ شیرین هانتر، ترجمه همایون مجد

